

EESTI NSV
MAANOORTE
I SPORDIMANGUD

EESTI NSV MAANOORTE
I SPORDIMÄNGUD

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

Tallinn 1959

2

Tartu Riiklik. Liikeel
Raamatukogu
44690

ARHIIVKOGU

KIIREMINI!

KÖRGEMALE!

KAUGEMALE!

Selline on tuntud olümpiadeviis. 1960. a. kaigub see ausa sportliku võistluse deviis antiikse Rooma olümpiastaadioni kohal, spordihallides ja ujumisbasseinides. Tänavu aga, 8.—19. augustini, toimub Moskvas NSV Liidu rahvaste II spartakiaad — Nõukogudemaa sportlaste paremiku pea-proov XVII olümpiamängudeks.

Ainult kolm aastat on möödunud eelmisest NSV Liidu rahvaste spartakiaadist. Tahes-tahtmata kerkib keelele küsimus, mida toob eelolev spartakiaad? Kindlasti kõrgeid rahvusvahelisse klassi kuuluvaid sportlikke tipptagajärgi. Lubatakse ju spartakiaadile ainult neid sportlasi, kes eelmisel või käesoleval aastal on täitnud meistri- või I spordijärgu normatiivi.

Uhkusega meenutame, et meie väikese, kuid sportliku liiduvabariigi delegatsioon tuli NSV Liidu rahvaste I spartakiaadil tublile VI kohale. Noorte suur huvi spordi vastu, spordimeistrite kogemused ja treenerite hea tahe eeldavad seda, et meie vabariigi spordidelegatsioon esineb väärikalt ka NSV Liidu rahvaste II spartakiaadil. Kuid eks anna parima ülevaate meie vabariigi sportlaste ettevalmistusest NSV Liidu rahvaste II spartakiaadiks 9.—12. juulini Tallinnas toimuv Eesti NSV V spartakiaad.

«Aga meie?» küsite teie. «Mida teeme meie, maanoored, NSV Liidu rahvaste II spartakiaadi aastal?»

Kohe vastame!

Kas teieni ei ole jõudnud teated Eesti NSV maanoorte I spordimängude läbiviimisest? Loodetavasti olete sellest lugenud ajakirjandusest või kuulnud spordisõprade käest. Detailsemalt püüame sellest jutustada käesolevas brošüüris.

Eesti NSV maanoorte I spordimängud, nimetame neid lühidalt MSM, kujutavad endast laiutööajatehulki haara-

vat kehakultuuri- ja spordiürituste kompleksi, mis algab 1. mail kehakultuurikollektiivides ja lõpeb finaalpidustustega 1.—5. augustini kuurordilinnas Pärnus.

Spordimängude eesmärgiks on kehakultuuriliikumise massilisuse ja spordimeisterlikkuse uus tõus. Me soovime, et spordimängud tooksid spordiühingu ridadesse tuhandeid uusi maanoori, aitaksid avastada noori andekaid talente ning kasvataksid sadu aktiviste ja spordisõpru. Seepärast peavad spordimängude üritused ulatuma iga töötajani maal. Spordimängude raames toimub ju üritusi nii algajatele kui spordimeistritele, nii noortele kui vanadele.

Mitmesugused spartakiaadid on spordiühingus «Jõud» kujunenud populaarseteks ning traditsioonilisteks spordiüritusteks. Raske on kujutada ka spordimänge ilma spartakiaadideta. Need algavad brigaadide, osakondade ja kursuste vaheliste spartakiaadidena kehakultuurikollektiivides ja lõpevad vabariikliku spartakiaadiga spordimängude finaalpidustuste sarjas Pärnus. Eri spartakiaadide käigus selgitatakse veel välja vabariigi paremad kolhooside, sohooside, remondi- ja tehnikajaamade, tarbijate kooperatiivide ja põllumajanduslike õppeasutuste kehakultuurikollektiivid.

Igaüks, kes soovib, võib proovida oma kiirust, osavust ja jõudu spordimängude normatiivide sooritamisel 14 spordialal. Ärge kartke! I astme normatiiv on jõukohane enam-vähem kõigile. Aga II astme normatiiv? Jah, selle sooritamine nõuab juba pikemaajalist treeningut, kuid selle eest annab sooritamine õiguse sõidupiletile Pärnusse, spordimängude finaalpidustuste raames läbiviidavale spartakiaadile. Nii I kui II astme normatiive võib sooritada ainult kalendaarselt või sel eesmärgil korraldatud spordivõistlustel. Seepärast kasutage iga võistlust oma võimete proovimiseks!

1. augustil algavad Pärnus spordimängude finaalpidustused. Finaalpidustuste raames viiakse läbi maanoorte spartakiaad 13 spordialal, toimub suur võimlemispidu, jah- ja kalameeste kokkutulek, matkasportlaste kokkutulek, spordiveteranide kokkutulek, rahvuslike spordialade õhtu ja lõpuks suur võitjate ball.

Järgnevad leheküljed jutustavad teile põhjalikumalt, milliseid üritusi nende spordimängude sarjas korraldatakse.

Loodame teid, kallid lugejad, kohata kindlasti Eesti NSV maanoorte I spordimängude mõnel spordiüritusel.

EESTI NSV MAANOORTE I SPORDIMÄNGUDE JUHTIJAD JA KORRALDAJAD

Eesti NSV maanoorte I spordimängude läbiviimist juhib
Eesti NSV VS «Jõud» Kesknõukogu Presiidium:

esimees P. Teesalu, aseesimehed H. Esop, J. Kõrv ja V. Mešin, sekretär H. Hallismaa, liikmed G. Abels, E. Siirak, I. Jürisson, A. Arukuusk, R. Tõke, E. Lamson, E. Reidla ja R. Otstavel.

Eesti NSV VS «Jõud» Kesknõukogu Presiidiumi juurde on moodustatud järgmised komisjonid ja alakomisjonid:

1. **Spartakiaadide komisjon:** esimees H. Esop, aseesimehed H. Hallismaa ja K. Kõösel, sekretär H. Mahlapuu.

2. **Normatiivide sooritamise komisjon:** esimees R. Otstavel, aseesimehed E. Reidla ja A. Randmer, sekretär H. Rosster.

3. **Massilise osavõtuga kehakultuuriürituste komisjon:** esimees L. Pets, aseesimehed G. Abels ja E. Siirak, sekretär H. Pilbas.

Avamise ja lõpetamise alakomisjon: esimees H. Hallismaa, aseesimees U. Orunuk.

Jahi- ja kalameeste kokkutuleku alakomisjon: esimees E. Luhakooder, aseesimees K. Anvelt.

Rahvalike spordialade õhtu alakomisjon: esimees E. Siirak, aseesimees A. Loorits.

Matkasportlaste kokkutuleku alakomisjon: esimees E. Kerde, aseesimehed E. Tuul ja H. Sepp.

Spordiveteranide kokkutuleku alakomisjon: esimees G. Abels, aseesimees E. Polm.

Võitjate balli organiseerimise alakomisjon: esimees E. Helemäe, aseesimees U. Orunuk.

4. **Massvõimlemise komisjon:** esimees G. Raska, kunstiline juht A. Lannus.

5. **Agitatsiooni- ja propagandakomisjon:** esimees V. Mešin, aseesimehed O. Spitz ja H. Artma, sekretär H. Saarmann.

Reklaami ja dekoratsiooni alakomisjon: esimees E. Hallmägi, aseesimees U. Orunuk.

Näituse alakomisjon: esimees H. Saarmann, aseesimees E. Kuusemaa.

Ajakirjanduse ja informatsiooni keskus: esimees O. Spitz, aseesimees F. Grodinski.

6. **Varustuse, inventari ja riietuse komisjon:** esimees J. Kõrv, aseesimees H. Rannu, sekretär H. Ormus.

7. **Finantseerimise komisjon:** esimees I. Jürisson, aseesimehed E. Molok ja L. Märtsen, sekretär E. Huberg.

Eesti NSV maanoorte V suvespartakiaadi avamiselt Viljandis.

Eesti NSV maanoorte I spordimängude
finaalpidustuste organiseerimiskomitee

Pärnus

Esimees E. Hallmägi. Aseesimehed T. Vahe, A. Tammeorg ja H. Esop. Vastutav sekretär L. Pets. Liikmed: K. Kõõsel, E. Helemäe, E. Jeret, M. Kiivet, E. Traks, A. Hallmägi, A. Koop, E. Võlli, G. Raska, O. Spitz, F. Grodinski, N. Abramov, A. Habin, K. Slevinski, K. Ermann, H. Artma, A. Randmer, H. Hallismaa, E. Siirak, E. Kerde, G. Abels, V. Mešin, H. Saarmann, H. Ormus, L. Märtsen, P. Kiris, H. Roosvee, N. Kalep, H. Rannu, I. Osipov.

NEILE KUULUB MEIE AUSTUS JA LUGUPIDAMINE

*NSV Liidu meistersportlane
Helgi Kivi.*

*NSV Liidu meistersportlane
Arvi Lopato.*

TUTVUGE EESTI NSV MAANOORTE I SPORDIMÄNGUDE
EMBLEEMI, MÄRKIDE JA MEDALITEGA

Embleem

Ideekavandi autor A. Mesikäpp. Põhipind roheline. Kasutatakse mitmesugustes suurustes dekoratsioonina spordibaasides, trükistel, kaubaartiklite etikettidel jm.

Rinnamärk

Normaalsuurus — laius 10 mm, kõrgus 18 mm. Kasutatakse mälestusmärgina ja suveniirina. Esineb kuld-, hõbe-, pronks- või rohelise põhipinnaga märgina.

Normatiivide sooritamise
märk

Normaalsuurus 17 mm.
I aste — hõbedane; 14
spordialal. II aste —
kuldne; 13 spordialal.

Võitja medal

Normaalsuurus 40 mm.
Seatakse sisse kuld-, hõbe- ja
pronksmedalid. Antakse välja
spordimängude finaalpidus-
tuste spartakiaadivõistluste
ja massilise osavõtuga keha-
kultuuriürituste võitjatele.

NEILE KUULUB MEIE AUSTUS JA
LUGUPIDAMINE

*NSV Liidu
meistersportlane
Herbert Rand.*

*NSV Liidu
meistersportlane
Einar Sander.*

NII KULGEVAD SPORDIMÄNGUD

	Normatiivide sooritamine		Sportivõistlused	Massvõimlemine	
	I aste	II aste			
	2	3			
Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavad üritused					Massilise osavõetuga kehakultuurüritused
	1		4	5	6
Kehakultuurikollektiivides 1. maist — 20. maini	+		Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall, laskesport ja teised harrastatavad ning rahvuslikud spordialad	+	Sportiveteranide kokkutulek, jahhi- ja kala-meeste kokkutulek, rahvuslike spordialade õhtu, võitjate ball või lõppkontsert
	+		Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall, laskesport, klassikaline maadlus, korvpall ja teised harrastatavad ning rahvuslikud spordialad	+	Sportiveteranide kokkutulek, jahhi- ja kala-meeste kokkutulek, rahvuslike spordialade õhtu, võitjate ball või lõppkontsert

1	2	3	4	5	6
Rajoonides või spordiklubides 13. juunist — 15. juulini	+	+	Kergejõustik, jalgrattasport, ujumine, võrkpall, klassikaline maadlus, laskesport, jalgpall, ratsasport, sportlik võimlemine, korvpall, jahilaskesport, mootorisport, kaasaegne kolmevõistlus ja rahvuslikud spordialad	+	Spordiveteranide kokkutulek, jahi- ja kalameeste kokkutulek, rahvuslike spordialade õhtu, võitjate ball või lõppkontsert
VS «Jõud» rajoonide gruppide teised kevadspartakiaadid 30.—31. maini	+	+	Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall ja laskesport		Lõppkontsert
Eesti NSV tarbijate kooperatiivide töötajate XI suvespartakiaad 26.—28. juunini Valgas	Vajalik I astme omamine	+	Kergejõustik, ujumine, jalgrattasport, võrkpall, jalgpall ja laskesport	+	Lõppkontsert
Eesti NSV põllumajanduslike õppeasutuste IX suvespartakiaad 27.—30. juunini 1959. a. Väimelas	Vajalik I astme omamine	+	Kergejõustik, ujumine, jalgrattasport, võrkpall, korvpall, jalgpall ja laskesport	+	Lõppkontsert
Eesti NSV RTJ-de, MTJ-de ja MMJ-de IV suvespartakiaad 27.—29. juunini Paides	Vajalik I astme omamine	+	Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall, laskesport ja mootorisport		Lõppkontsert

1	2	3	4	5	6
Eesti NSV sovhooside, põllumajanduslike katsejaamade ja õppemajandite III suvespartakiaad 27.—29. juunini Paides	Vajalik I astme omamine	+	Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall, laskesport ja mootorisport		Lõppkontsert
Eesti NSV rajoonide paremate kolhooside III suvespartakiaad 27.—29. juunini Vändras	Vajalik I astme omamine	+	Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall, laskesport ja kõievedu		Lõppkontsert
Finaalpidustused Pärnus 1.—5. augustini Spartakiaad.	Vajalik II astme omamine		Kergejõustik, ujumine, jalgrattasport, võrkpall, klassikaline maadlus, jalgpall, laskesport, ratsasport, sportlik võimlemine, korvpall, jahilaskesport, mootorisport ja kaasagne kolmevõistlus		Matka- sportlaste ning jahij- ja kalameeste kokkutulek
1. päev			Võrkpall, korvpall, laskesport		

1	2	3	4	5	6
2. päev	Normide sooritamine külalistele ja kohtumikele	Normide sooritamine külalistele ja kohtumikele	Finaalpidustuste avamine. Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall, klassikaline maadlus, jalgpall, laskesport, ratsasport, sportlik võimlemine, korvpall, jahilaskesport, mootorisport, kaasaegne kolmevõistlus, ujumine	Suur massivõimlemise pidu	Matkasportlaste kokkutulek
3. päev	Normide sooritamine külalistele ja kohtumikele	Normide sooritamine külalistele ja kohtumikele	Kergejõustik, ujumine, jalgrattasport, võrkpall, klassikaline maadlus, jalgpall, laskesport, ratsasport, sportlik võimlemine, korvpall, jahilaskesport, kaasaegne kolmevõistlus		Rahvalike spordialade õhtu
4. päev			Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall, klassikaline maadlus, jalgpall, laskesport, ratsasport, korvpall, jahilaskesport, kaasaegne kolmevõistlus		Spordiveteranide kokkutulek
5. päev			Kergejõustik, jalgrattasport, võrkpall, klassikaline maadlus, jalgpall, laskesport, ratsasport, korvpall, jahilaskesport		Võitjate ball

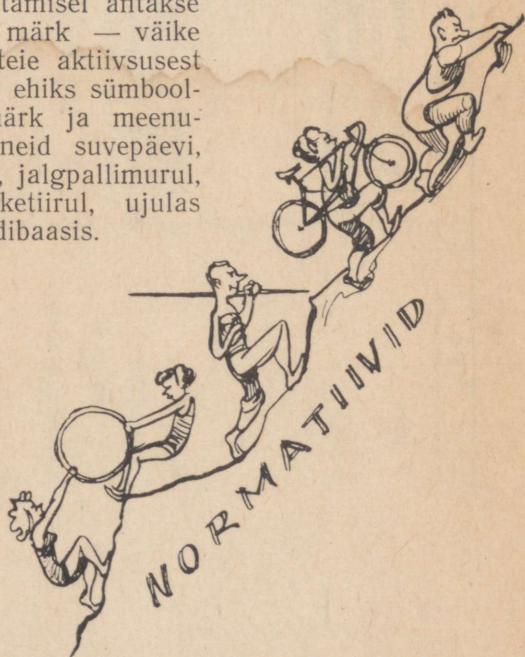
KÖIK SPORDIMÄNGUDE MÄRGINORMATIIVE SOORITAMA!

Igaüks, olgu noor või vana, meenutab hea meelega spordiväljakutel veedetud päevi. Kuid paremini jäävad need mällu, kui seal omandati mõni rinnamärk või autasu. Rõõm on jälgida spordiveterane, kes alati armastavad jutustada spordiradadel veedetud päevadest ning näidata võidetud auhindu ja spordimärke.

Maanoored! Igaüks teie hulgast armastab kehakultuuri ja sporti ning lööb kaasa oma kehakultuurikollektiivi üritustele. Kindlasti meenutavad märgid, diplomid ja auhinnad kunagi ka teile oma sportlikku tegevust.

Soovime, et ka Eesti NSV maanoorte I spordimängudest jääksid teile helged mälestused kogu eluks. Selleks on kehtestatud spordimängude märgi normatiivid. Nende sooritamisel antakse teile spordimängude märk — väike medal. Oleneb vaid teie aktiivsusest ja tahtest, et te rinda ehiks sümboolne spordimängude märk ja meenutaks 1959. aasta kauneid suvepäevi, mida veetsite söerajal, jalgpallimurul, võrkpalliväljakul, lasketiirul, ujulas või mõnes teises spordibaasis.

Kuna inimeste võimed pole ühesugused, siis ei saa kõigilt nõuda võrdseid tulemusi. Et aga keegi ei jääks pealtvaatajaks spordimängude läbi viimisel, on kehtestatud kaheastmelised

Võimlejad V suvespartakiaadil Viljandis.

märginormatiivid. Esimese astme märgi normatiivid on pärast lühiajalist ettevalmistust kättesaadavad kõigile kehakultuurlastele, kusjuures naistel on võimalus täita märginormatiive üheksal ja meestel koguni neljateistkümmel spordialal.

Kui teie rinda ehib juba spordimängude esimese astme märk, võite üritada oma lemmikspordialal ka teise astme märgi saamist. Teise astme märgi normatiivid on kolmanda spordijärgu normatiivide tasemel ja nende täitmine nõuab juba spetsiaalset ettevalmistust. II astme normatiivi sooritamise aga annab õiguse pääseda rajooni koondvõistkonda osavõtuks spordimängude finaalsporditüüpide raames läbiviidavast spartakiaadist vastaval spordialal.

Tahaksime teile veel lühidalt jutustada, kuidas saab sooritada mängude normatiive. Selleks on kõigepealt vaja, et oleksite kolhoosi, sovhoosi, remondi- ja tehnikajaama või mõne muu asutuse kehakultuurikollektiivi liige, omaksite spordiühingu «Jõud» liikmepiletit, rajooninõukogu poolt väljaantud raamatukest tõenditega normatiivide sooritami-

seks ja arsti loa võistlustest osavõtuks. Spordiala valimiseks tutvuge spordimängude märgi normatiividega lk-del 17—27. Valige neist jõukohasemad (ühel spordialal antakse normi täitmise puhul ainult üks vastava astme märk). Spordimängude märginormatiive saab sooritada spordimängude kavas läbiviidavatel ametlikel võistlustel. Seega saab esimese astme normatiive täita kehakultuurikollektiivide sisemistel spartakiaadidel, kehakultuurikollektiivide grupispartakiaadidel, VS «Jõud» rajooni- või spordiklubide spartakiaadidel, rajoonide grupispartakiaadidel, spetsiaalselt korraldatavatel ametlikel võistlustel märginormatiivide sooritamiseks ning matškohtumistel kehakultuurikollektiivide, rajoonide või spordiklubide vahel tingimusel, et need viiakse läbi ajavahemikul 1. maist kuni 1. augustini 1959. a. Teise astme märgi normatiive saab sooritada VS «Jõud» rajoonide või spordiklubide spartakiaadidel, rajoonide grupispartakiaadidel, erisüsteemide vabariiklikel spartakiaadidel või spetsiaalselt märginormatiivide sooritamiseks korraldatavatel ametlikel võistlustel, kus on kohal VS «Jõud» Kesknõukogu esindaja. Peale selle tuleb meeles pidada, et osavõtuks erisüsteemide vabariiklike spartakiaadide võistlustest on nõutav esimese astme märgi omamine. Erandtingimused märginormatiivide sooritamiseks on klassikalises maadluses, kuna siin arvestatakse ametlikel võistlustel saavutatud tulemusi 1959. aasta algusest.

Spordimängude I astme märgi normatiivide sooritamine on võimaldatud real spordialadel ka finaalsidustuste ajal Pärnu linna spordisõpradele, kohtunikele-korraldajatele ja külalisvõistlejatele.

EESTI NSV MAANOORTE I SPORDIMÄNGUDE
MÄRGINORMATIIVID

Kergejõustik

Naised

	I aste	II aste
100 m jooks	15,8	13,6
200 m jooks	33,5	28,5
400 m jooks	1.20,0	1.06,0
800 m jooks	3.20,0	2.30,0
80 m tõkkejooks	18,5	13,4
kaugushüpe	3.60	4.50
kõrgushüpe	1.15	1.30
kuulitõuge	7.50	10.00
kettaheide	20.00	30.00
odavise	20.00	33.00
granaadivise	25.00	35.00
3-võistlus	1200	1900
5-võistlus	1900	2700

Mehed

100 m jooks	13,3	12,2
200 m jooks	28,0	25,0
400 m jooks	1.05,0	54,8
800 m jooks	2.25,0	2.09,0
1500 m jooks	5.15,0	4.30,0
3000 m jooks	11.30,0	—
5000 m jooks	20.00,0	17.00,0
10 000 m jooks	43.00,0	36.00,0
110 m tõkkejooks	25,0	17,2
3000 m takistusjooks	13.00,0	10.30,0

10 km käimine	1:15.00,0	58.00,0
kaugushüpe	4.60	5.80
kõrgushüpe	1.40	1.60
kolmikhüpe	10.00	12.80
teivashüpe	2.50	3.20
kuulitõuge	9.80	12.00
kettaheide	26.00	35.00
odavise	34.00	49.00
vasaraheide	20.00	36.00
granaadivise	45.00	62.00
5-võistlus	1200	2000
10-võistlus	2000	3800

Jalgrattasport

Harilikud jalgrattad

Naised

		I aste	II aste
10 km	maantee sõit üksikstardiga	24.00	—
15 km	„ „	38.00	—
20 km	„ „	51.00	47.00
25 km	„ „	65.00	60.00
10 km	„ ühisstardiga	23.00	—
15 km	„ „	36.00	—
20 km	„ „	49.00	46.00
25 km	„ „	63.00	58.00

Mehed

20 km	maantee sõit üksikstardiga	43.00	—
25 km	„ „	56.00	52.00
50 km	„ „	2:00.00	1:45.00
25 km	maantee sõit ühisstardiga	52.00	45.00
50 km	„ „	1:55.00	1:40.00
75 km	„ „	2:55.00	2:25.00

Võistlusjalgrattad

Naised

20 km maantee sõit üksikstardiga	45.00	39.00
25 km „ „	58.00	50.00
20 km „ ühisstardiga	44.00	38.00
25 km „ „	56.00	49.00

Mehed

25 km maantee sõit üksikstardiga	49.00	43.00
50 km „ „	1:45.00	1:30.00
100 km „ „	—	3:20.00
50 km „ ühisstardiga	1:40.00	1:26.00
75 km „ „	2:30.00	2:15.00
100 km „ „	3:30.00	3:10.00

Ujumine

Naised

	I aste	II aste
100 m vabalt	2.40,0	1.35,0
400 m vabalt	—	7.28,0
100 m rinnuli	—	1.50,0
200 m rinnuli	—	3.58,0
100 m selili	—	1.44,0
100 m liblikujumine	—	1.40,0

Mehed

100 m vabalt	2.20,0	1.22,0
200 m vabalt	—	3.02,0
400 m vabalt	—	6.36,0
100 m rinnuli	—	1.39,0
200 m rinnuli	—	3.36,0
100 m selili	—	1.35,0
100 m liblikujumine	—	1.37,0

Populaarseimaks spordialaks maal on võrkpall.

Võrkpall

I astme märk antakse välja Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel, mis on läbi viidud tur-

niirisüsteemis. Märgid antakse esimesele kolmele kohale tulnud nais- ja meeskondade liikmetele, kui turniirist võtab osa vähemalt 6 nais- või meeskonda. 5 võistkonna puhul antakse märgid esimesele ja teisele kohale tulnud võistkondade liikmetele; 4 võistkonna puhul ainult esikohale tulnud võistkondade liikmetele. Ka antakse märgid võrkpalluritele, kes võtavad rajooni koondvõistkonna koosseisus osa Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatest vabariikliku suvespartakiaadi tsoonivõistlustest võrkpallis.

II astme märk antakse välja Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidava suvespartakiaadi tsooniturniiridel esikohtadele tulnud nais- ja meeskondade liikmetele.

M ä r k u s. Märk antakse välja ainult sel juhul, kui võistleja on võtnud osa vähemalt pooltest oma võistkonna mängudest.

Klassikaline maadlus

I astme märk antakse välja võistlejatele, kes võtavad osa Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidava rajooni või spordiklubi spartakiaadi maadlusvõistlustest ja on saavutanud spordimängude finaalvõistlusteni 1959. a. jooksul ametlikel võistlustel vähemalt 3 võitu.

II astme märk antakse välja võistlejatele, kes võtavad osa Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidava rajooni või spordiklubi spartakiaadi maadlusvõistlustest ja on saavutanud spordimängude finaalvõistlusteni 1959. a. jooksul ametlikel võistlustel vähemalt 6 võitu.

Laskesport

Väiksekaliibriline vintpüss

Naised

		I aste	II aste
Harjutus MB-2	lamades 10 lasku	70	—
Harjutus MB-4	standard 3×10	175	225
Harjutus MB-5	standard 3×20	350	450
Harjutus MB-3	lamades 60 lasku (30+30)	—	550

M e h e d

		I aste	II aste
Harjutus MB-2	lamades 10 lasku	70	—
Harjutus MB-4	standard 3×10	185	230
Harjutus MB-5	standard 3×20	370	460
Harjutus MB-6	standard 3×40	—	920
Harjutus MB-3	lamades 60 lasku (30+30)	—	550

Väiksekaliibriline püstol

N a i s e d

Harjutus МП-1	3+10 lasku 25 m	65	80
Harjutus МП-3	9+30 lasku 50 m	140	200

M e h e d

Harjutus МП-1	3+10 lasku 25 m	70	85
Harjutus МП-3	9+30 lasku 50 m	150	220

Jalgpall

I astme märk antakse välja Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel, mis on viidud läbi turniiri süsteemis. Märgid antakse I, II ja III kohale tulnud meeskondade liikmetele, kui võistlustest võtab osa vähemalt 6 meeskonda. 5 meeskonna puhul antakse märgid esimesele ja teisele kohale tulnud meeskondade liikmetele, 4 meeskonna puhul ainult esikohale tulnud meeskonna liikmetele.

Ka antakse I astme märgid nende võistkondade liikmetele, kes võtavad osa Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidava vabariikliku suvespartaiaadi tsooniturniiridest jalgpallis ja toovad rajoonile või spordiklubile suvespartaiaadi üldarvestuses punkte.

II astme märk antakse välja nende võistkondade liikmetele, kes tulevad Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidava vabariikliku suvespartaiaadi tsooniturniiride A-grupi alagruppides esimesele kolmele kohale.

Märkus. Märgid antakse välja võistlejatele, kes võtavad võistkonna koosseisus osa vähemalt 2 mängust.

Harju rajooni «Põhjaranniku» kolhoosi ratsasportlased.

Ratsasport

I astme märk antakse välja võistlejale, kes Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel ületab mitte rohkem kui 4 karistuspunktiga sirgele asetatud 6 takistust kõrgusega 70—80 sm; liikumise kiirus — 300 m/min.

II astme märk antakse välja võistlejale, kes Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel läbib kergema klassi takistussõidu distantsi ilma karistuspunktideta tingimusel, et marsruudil on vähemalt üks suuna muutus; takistuste kõrgus — 80—90 sm; takistuste arv — 6; hüppeid — 6; liikumise kiirus — 300 m/min.

Mootorisport

I astme märk antakse välja võistlejale, kes võtab osa mõnest Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavast krossisõidu võistlusest ja lõpetab distantsi.

II astme märk antakse välja võistlejale, kes Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel motokrossi võistlustel saavutab 1.—3. koha, kui võistlustest võtab osa ja lõpetab distantsi antud masinaklassis vähemalt 5 võistlejat. 4 võistleja puhul antakse märk esimesele ja teisele kohale tulnud võistlejale, kolme võistleja puhul ainult esikohale tulnud võistlejale.

Sportlik võimlemine

Naised

I astme märk antakse välja võistlejale, kes Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel esitab ühe spordimängude massvõimlemise kava hindele vähemalt 8,0.

II astme märk antakse välja võistlejale, kes Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel esitab rööbaspuudel III spordijärgu harjutuse hindele vähemalt 7,5 ja hobusel nurkhüpe hindele vähemalt 8,0.

Harjutus. Erikõrgusega rööbaspuud. Ripe ülemisel rööpal. Hooglemiselt parema jala ülehooga käärriiplamangusse ja haardega alumisest rööpast käärtõng. Langemine taha ja kinnertõus samaaegse haardega ülemisest rööpast. Kääritamine vasakul, vasak jalg alumisele rööpale, parem alumise alla. Pöördega vasakule 270° ja kõverdades paremat jalga, kükk paremal, vasak ees. Käed: parem ülemisel pealt-hoides, vasak ees. Tõus paremal, pöördega paremale ümberhaare vasakuga ülemisest, parem ees. Sooritada rõhtseis.

Haarates parema käega alumisest, sooritada vasaku jala hooga ja parema tõukega ülesirutatult mahahüpe vasakküljeti rööbaspuule.

Mehed

I astme märk antakse välja võistlejale, kes Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel kõverdab kangil rippes olles käsi 10 korda ja sooritab järgmise akrobaatilise harjutuse hindele vähemalt 8,0.

Harjutus. Hoojooksult kaks tirelringi kõrvale, 270°-ne pööre vasakule, ühe jala hoo ja teise tõukega tiriseis pea ja käte toetusel, püsi, tirl ette ja tõus.

II astme märk antakse välja võistlejale, kes Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel esitab rööbaspuudel ja kangil III spordijärgu harjutused hindele vähemalt 7,5.

Harjutused. Rööbaspuud. Hooglemiselt toengus käsivartel tirel taha ülesirutatult. Hooga ette upptoeng käsivartel ja sirutõus. Hoog taha ja parema jala ülehoog ette nürktoengusse — püsi. Jõuga upselt tiriseis õlgadel — püsi. Tirelringiga kõrvale mahahüpe.

Kang. Hooga taha tõus ja hõör taha. Kaarhoog ja tahahool ümberhaare risti. Hooga ette ümberpööre järgneva ümberhaardega pealt. Käärtõus vasakuga ümberhaardega alt. Käärhõör ette, ümberpööre vasakule, parema ülehoog toengusse. Kaarmahahüpe.

Korvpall

I astme märk antakse välja Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel, mis on läbi viidud turniiri süsteemis. Märgid antakse esimesele kolmele kohale tulnud nais- ja meeskondade liikmetele, kui võistlustest võtab osa vähemalt 6 nais- ja meeskonda, 5 võistkonna puhul antakse märgid esimesele ja teisele kohale tulnud võistkondade liikmetele ja 4 võistkonna puhul ainult esikohale tulnud võistkondade liikmetele.

I astme märk antakse ka korvpalluritele, kes võtavad osa rajooni koondvõistkonna koosseisus Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidava vabariikliku suvespartakiaadi tsoonivõistlustest korvpallis.

II astme märk antakse välja Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidava suvespartakiaadi tsooniturniiridel esikohale tulnud nais- ja meeskondade liikmetele.

Märkus. Märk antakse välja ainult sel juhul, kui võistleja on kaasa võistelnud vähemalt 50% oma võistkonna mängudest.

Jahilaskesport

		I aste	II aste
Harjutus M-1	kohalt 15 lasku	6	9
Harjutus M-2	kohalt 25 lasku	9	14
Harjutus KC-1	kaarrajalt 15 lasku	6	10
Harjutus KC-2	kaarrajalt 25 lasku	9	14

Ka koropall teeb maal edusamme.

Kaasaegne kolmevõistlus

I astme märk antakse võistlejale, kes saavutab Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel vähemalt 1300 punkti.

II astme märk antakse võistlejale, kes saavutab Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel vähemalt 1700 punkti.

Sangpommi rebimine

I astme märk antakse välja Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames läbiviidavatel kalendaarsetel või selleks otstarbeks korraldatavatel võistlustel võistlejale, kes rebib kahepuudast sangpommi sirgele käele tugevama käega vähemalt 15 korda.

NEILE KUULUB MEIE AUSTUS JA LUGUPIDAMINE

Totti Kasekamp.

*NSV Liidu meistersportlane
Arnold Loorits.*

SPORDIMÄNGUDE ÜRITUSTEST

... kehakultuurikollektiivides

Kuus aastat tagasi alustati maakehakultuurikollektiivides traditsiooniliste suvespartakiaadide läbiviimisega. Need on muutunud nüüd laiu maanoorte hulki haaravateks spordiüritusteks, millest võtab igal aastal osa üle poole spordiühingu «Jõud» liikmetest. 1958. aastal viidi spartakiaadid läbi ligi 400 kehakultuurikollektiivis üle 10 000 osavõtjaga. Käesoleval aastal loodame, et spordimängude raames toimuvad need spartakiaadid kõigis kehakultuurikollektiivides ja osavõtjate arv mitmekordistub. Tahaksime anda mõningaid näpunäiteid kehakultuurikollektiivide spartakiaadide korraldamiseks. Kuna spordimängude kavas on palju spordialasid, nagu kergejõustik, ujumine, jalgrattasport, võrkpall, klassikaline maadlus, laskesport, jalgpall, ratsasport, mootorisport, sportlik võimlemine, korvpall, jahilaskesport, kaasaegne kolmevõistlus ja rahvuslikud spordialad (sangpommi rebimine, vägikaikavedu, köievedu jne.), siis on soovitatav spartakiaadi läbiviimine jaotada maikuu esimesele kolmele nädalavahetusele. Milliseid spordialasid kehakultuurikollektiivis harrastatakse ja millistel spordialadel on võimalik võistlusi läbi viia, see jääb muidugi kehakultuurikollektiivi nõukogu otsustada. Et võistlused oleksid huvitavamad, on otstarbekohane sisse seada brigaadide, klasside, kursuste või mõnede muude üksuste vaheline arvestus. Spartakiaadi kavasse võtta kõik kehakultuurikollektiivis harrastatavad spordialad, kuid võistkondade vahelist arvestust võiks pidada väiksema arvu spordialade järgi. Näiteks: spartakiaadi kavas on viis spordiala, kuid võistkondlikku arvestusse läheb kolm paremat. On soovitatav võistkondade suurust üksikaladel, välja arvatud muidugi võrkpall, korvpall ja köievedu, mitte piirata. Võistkondlikku arvestust spordialadel on soovitatav pidada plusspunktide

Kuidas kuskil kolhoosis esimees on...

*Selles kolhoosis ei lase
ta palli kuidagi võrku.*

*Naaberkolhoosis viib ta
palli igasugustest võrkudest
eemale.*

süsteemis, kusjuures võistkonna arvestusse läheb igal alal teatud arv individuaalkohti. Näiteks 5—7 võistkonna osavõtu korral lähevad kergejõustikus igal alal arvesse kümne parema võistleja tulemused, kusjuures esikoht annab võistkonnale 10 punkti, teine koht 9 punkti jne. Sellist arvestust võiks rakendada kõigil spordialadel, välja arvatud võrkpall, korvpall ja köievedu. Need võistlused on otstarbekohane läbi viia turniirisüsteemis.

Millega võiks spordimängude kava peale spartakiaadi võistluste veel täiendada? Kindlasti peaks pärast spordimängude avamist toimuma massvõimlejate rühma esinemine, kuna VS «Jõud» Kesknõukogu poolt väljasaadetud kavasid õpitakse kõigis kehakultuurikollektiivides.

Ei tohi unustada ka meie spordiveterane, jahti- ja kalamehi, kellele tuleks pühendada mõni tore spordipidu.

... kehakultuurikollektiivide gruppides

Milliseks kujunevad spordimängud kehakultuurikollektiivide gruppides või külanõukogudes?

Ka siin on juba eeskuju olemas eelmistel aastatel läbiviidud kehakultuurikollektiivide gruppide suvespartakiaadide

näol. Nii toimus 1958. aastal üle 100 sellise grupispartakiaadi, millest võttis osa ligi 300 kehakultuurikollektiivi 8000 võistlejaga. Käesoleval aastal need arvud spordimängude raames kindlasti mitmekordistuvad. Spordimängud kehakultuurikollektiivide gruppides peavad kujunema maanoorte jõuprooviks enne rajooni või spordiklubi spordimänge. Kehakultuurikollektiivide gruppide või külanõukogude spordimängude läbiviimiseks kasutatakse maikuu neljandat ja juunikuu esimest nädalavahetust, kuna maikuu viimasel nädalavahetusel toimuvad VS «Jõud» rajoonide grupi II kevadspartakiaadid. Kuidas on otstarbekohasem üritusi kusagil korraldada, seda otsustatakse kohapeal. Kehakultuurikollektiivide gruppide spordimängudel tuleks rakendada põhiliselt sama läbiviimise süsteemi, mida soovitassime kehakultuurikollektiividele, kuid loomulikult suurema kavaga. Et võistlused oleksid konkurentsitihedamad, tuleks kehakultuurikollektiivid jaotada gruppidesse vastavalt nende iseloomule (eraldi kolhoosid, sovhoosid, remondi- ja tehnikajaamad ning teised asutused) või liikmete arvule. Ka siin ei tohiks olla üle jõu massvõimlemise, rahvuslike spordialade, jahi- ja kalameeste ning spordiveteranide õhtu ja teiste ürituste korraldamine.

... rajoonides ja spordiklubides

Viimaseks etapiks enne spordimängude finaalspordisüsteemi on rajoonide või spordiklubide spordimängud. Nende läbiviimiseks on kalendris vabaks jäänud juunikuu teine ja kolmas nädalavahetus ning juulikuu esimene nädalavahetus, kuna juunikuu viimasel nädalavahetusel toimuvad erisüsteemide vabariiklikud spartakiaadid ja juulikuu teisel nädalavahetusel Eesti NSV vabariiklik spartakiaad. Rajoonide või spordiklubide spordimängud peavad kujunema tõelisteks maanoorte pidupäevadeks kõigi kehakultuurikollektiivide võistkondade osavõtul. Rajoonide või spordiklubide spordimängud peavad hõlmama juba kõiki rajoonis või spordiklubis harrastatavaid spordialasid, mis on spordimängude kavas. Ei tohi unustada, et need on põhilisteks võistlusteks, kus saab täita II astme määrginormatiive edasipääsuks finaalspordisüsteemidele. Spordimängude läbiviimise aja, spordialad ja üritused määrab muidugi kohalik orgkomitee, kuid ka siin oleks otstarbekohane rakendada sellist läbiviimise

Eesti NSV rekordimees maratonijooksus Rein Leinus.

mise süsteemi nagu kehakultuurikollektiivide spordimängude organiseerimisel.

Pärast avamist peaks toimuma massvõimlejate esinemine. Spordimängude raames tuleks läbi viia ka rahvalike spordialade õhtu, jahi- ja kalameeste õhtu, spordiveteranide õhtu ja teised üritused.

VS «JÕUD» RAJONIDE GRUPPIDE II KEVADSPARTAKIAADID

VS «Jõud» rajoonide gruppide II kevadspartakiaadid viiakse spordimängude raames läbi 30.—31. maini 1959. a. Kingissepas kohtuvad Hiiumaa, Haapsalu, Lihula, Märjamaa ja Kingissepa rajoonide koondvõistkonnad. Harju rajoon võtab vastu ETKVL Tallinna Spordiklubi, Põllumajandustöötajate Tallinna Spordiklubi, Keila, Rapla ja Paide rajoonide koondvõistkonnad, Abjasse kogunevad Vändra, Abja, Viljandi, Põltsamaa ja Pärnu rajoonide koondvõistkonnad. Rakvere spordibaasides asuvad võistlustulle Jõhvi, Tapa, Väike-Maarja, Jõgeva ja Rakvere rajoonide koondvõistkonnad ja Põlvas selgitavad omavahelise paremuse Elva, Valga, Põlva, Räpina, Võru ja Tartu rajoonide koondvõistkonnad. Neil spartakiaadidel saavad võistlejad sooritada nii esimese kui teise astme määrginormatiive kergejõustikus, jalgrattaspordis ja laskespor-dis.

Kergejõustikuvõistlustel, kus igal rajoonil ja spordiklubil on lubatud välja panna 25 võistlejat, on võistluste kavas naistele 100 m, 200 m, 400 m ja 800 m jooks, kaugus- ja kõrgushüpe, kuulitõuge, kettaheide, odavise, kolmevõistlus ja 4×100 m teatejooks, mehed aga stardivad 100 m, 400 m, 1500 m ja 5000 m jooksus, 10 km käimises, kaugus-, kõrgus-, kolmik- ja teivashüppes, kuulitõukes, kettaheites, odaviskes, vasaraheites, viievõistluses ja 4×100 m teatejooksus.

Igal võistlejal on võimalik osa võtta kolmest alast ja teatejooksust. Võistkonna esindaja peab aga teadma, et igal alal peale teatejooksu, kus on ette nähtud üks võistkond, võib välja panna piiramatut arvu võistlejaid. Võistkonna arvestusse lähevad igal alal 10 parema võistleja tulemused, kusjuures esikoht individuaalaladel annab võistkonnale 11 punkti, teine koht 9 punkti jne. Mitmevõistlustes ja teate-

jooksudes annab I koht 15 punkti, II — 12, III — 10 jne. Suurem punktide summa määrab muidugi võistkondade paremusjärjestuse, punktide võrdsuse korral otsustab selle aga suurem esikohtade või paremate kohtade arv.

Jalgrattasportivõistlustele pääsemiseks on võimalused palju väiksemad, kuna siin võib iga rajoon või spordiklubi esineda ainult 3 nais- ja 4 meesvõistlejaga. Võistlused toimuvad harilikel jalgratastel ja võistluste kavas on naistele 20 km maanteeõit üksikstardiga ja 20 km maanteeõit ühisstardiga, meestele aga 25 km maanteeõit üksikstardiga ja 50 km maanteeõit ühisstardiga. Igal võistkonnal lähevad arvestusse 2 parema nais- ja 3 parema meesvõistleja tulemused, kusjuures esikoht annab võistkonnale 20 punkti, teine koht 18 punkti jne. Tuleb meelles pidada, et võistkondlikku arvestusse mitteminevad võistlejad ei sega punktide arvestust. Punktide võrdsuse korral otsustab paremusjärjestuse suurem esikohtade või paremate kohtade arv.

Võrkpalluritele olgu teadmiseks, et võistkonna suuruseks spartakiaadil on 8 nais- ja 8 meesvõistlejat. Võistlused viiakse läbi üheringilises turniirisüsteemis ja selgitatakse kolmest geimist parem. Ka siin võib esineda punktide võrdsus. Kahe võistkonna puhul selgitatakse paremus omavahelise mängu põhjal, kolme või rohkema võistkondade vahel aga nende omavaheliste mängude geimide suhte või selle võrdsuse korral punktide suhte järgi.

Laskesportlaste jaoks on spartakiaadi kavva võetud harjutus MB-4 (standard 3×10). Kasutada võib väiksekaliibrilist vabapüssi vaba laskemoonaga. Võistkonna suuruseks on 3 nais- ja 6 meesvõistlejat. Võistkondade paremuse selgitab 2 parema nais- ja 5 parema meesvõistleja poolt väljalastud silmade summa, nende võrdsuse korral aga suurem esikohtade või paremate kohtade arv.

Kindlasti ollakse huvitatud, kuidas selgitatakse rändauhinna võitja. Aga see polegi ju keeruline, sest iga arvestusliku ala (võrkpall jaguneb kaheks arvestuslikuks alaks — nais- ja meeskonnad eraldi) võitmine annab võistkonnale 6 punkti, teine koht 5 punkti jne. Eeliseks on suurem punktide summa. Selle võrdsuse korral aga tuleb otsida abi kergejõustiku paremusjärjestusest.

Nii olemegi linnulennult tutvunud selle spordimängude üritusega. Märgime veel, et ühel sportlasel lubatakse startida ainult kahel spartakiaadi kavas oleval spordialal.

KOOPERATIIVIDELE, PÖLLUMAJANDUSLIKELE ÕPPE- ASUTUSTELE, REMONDI- JA TEHNIKAJAAMADELE, SOVHOO- SIDELE JA KOLHOOSIDELE

Eesti NSV maanoorte I spordimängude raames viiakse läbi veel Eesti NSV tarbijate kooperatiivide töötajate XI suvespartakiaad, Eesti NSV põllumajanduslike õppeasutuste IX suvespartakiaad, Eesti NSV RTJ-de, MTJ-de ja MMJ-de VI suvespartakiaad, Eesti NSV sovhooside, põllumajanduslike katsejaamade ja õppemajandite III suvespartakiaad ning Eesti NSV rajoonide paremate kolhooside III suvespartakiaad. Need on juba traditsioonilised üritused ja paljud maanoored on neist osa võtnud võistlejana, kohtunikuna või pealtvaatajana.

Kõigepealt meeldetuletuseks kõigile kehakultuurikollektiivide nõukogudele. Et lähetada võistkonda spartakiaadile, tuleb varem läbi viia oma sisemine suvespartakiaad. Võistkondi spordialadel lubatakse komplekteerida ainult nendest sportlastest, kes on täitnud spordimängude esimese astme märginormatiivi vastaval spordialal. Igal võistlejal lubatakse kõigil spartakiaadidel osa võtta ainult kahest spordialast.

Allpool on kirjeldatud, kus, millal, millistel spordialadel ja milliste tingimuste kohaselt viiakse läbi ülalnimetatud spartakiaadid.

Valgas

26.—28. juunini asuvad siin võistlustulle ETKVL TSK ja rajoonide tarbijate kooperatsiooni töötajad. Iga koondvõistkonna suuruseks võib olla kuni 61 sportlast, sealhulgas kergejõustikus 12 võistlejat, ujumises 4 nais- ja 4 meesvõistlejat, jalgrattaspordis 3 nais- ja 3 meesvõistlejat, võrkpallis 8 nais- ja 8 meesvõistlejat, jalgpallis 14 võistlejat ja laskespordis 1 nais- ja 4 meesvõistlejat. Kõik võistlejad

peavad antud süsteemis olema töötanud vähemalt 3 kuud. Võistkondadevahelise konkurentsi tugevdamiseks on võistkonnad jaotatud kahte gruppi järgmiselt: I grupp — Tallinn, Rakvere, Tartu, Pärnu, Viljandi ja Põltsamaa; II grupp — Elva, Jõhvi, Jõgeva, Kingissepa, Märjamaa, Paide, Tapa, Valga, Võru, Rapla, Haapsalu, Harju, Keila, Hiiumaa, Abja, Lihula, Põlva, Räpina, Väike-Maarja ja Vändra.

Staadioni söerajal starditakse neil päevil 100 m, 200 m, 400 m ja 800 m jooksus ning 80 m tõkkejooksus ja 4×100 m teatejooksus naistele, 100 m, 400 m, 800 m, 1500 m ja 5000 m jooksus ning 110 m tõkkejooksus ja 4×100 m teatejooksus meestele. Hüppepaikades käib võistlus kaugus- ja kõrgushüppes naistele ning kolmik-, teivas-, kõrgus- ja kaugushüppes meestele. Heitesektoris keerutavad mehed ketast ja vasarat, tõukavad kuuli ja lennutavad oda, naised aga tõukavad kuuli, heidavad ketast ja viskavad oda. Nais- ja meesvõistlejad võivad proovida oma võimeid ka viievõistluses.

Iga võistleja võib esineda kolmel alal ja teatejooksus. Võistlejate arv on igal alal piiramata, välja arvatud teatejooks, kus on lubatud välja panna ainult üks võistkond. Pidage meeles, et arvestusse lähevad iga ala 30 parema individuaalvõistleja ja teatevõistkonna tulemused. Iga esikohale tulnud individuaalvõistleja eest, välja arvatud mitmevõistlustes, arvestatakse võistkonnale 31 punkti, teise koha eest 29 punkti jne. ning mitmevõistluses ja teatejooksudes esikoha eest 62 punkti, teise koha eest 58 punkti jne. Neile lisatakse veel iga I spordijärgu täitmise eest 30 punkti ja iga II spordijärgu täitmise eest 15 punkti. Punktide summa määrab paremusjärjestuse. Võrdse punktide summa korral otsustab suurem esi- või paremate kohtade arv.

Ujumises tuleb Valgas nii naistel kui meestel proovida kiirust vees 100 m ja 400 m vabaujumises, 200 m rinnuli-, 100 m seliliujumises ja 3×100 m eristiilis teateujumises. Igal osavõtjal on lubatud osa võtta maksimaalselt kahest distantsist ja teateujumisest. Peale teateujumiste võib igal distantsil välja panna piiramatu arvu võistlejaid. Kui kasulik on see võistkonnale, jätame võistkonna otsustada, sest igal alal lähevad arvesse ainult 20 parema individuaalvõistleja ja teatevõistkonna tulemused. Esikohale tulnud võistleja eest saab võistkond 21 punkti, teise koha eest 19

punkti jne. Teateujumises annab esikoht 42 punkti, teine koht 38 punkti jne. Punktide summa võrdsuse korral otsustab paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv.

Valgast väljas, maanteel kohtame tarbijate kooperatiivide paremaid jalgrattureid. Naised valmistuvad võistlusteks harilikel jalgratastel 20 km maanteeõiduks (üksikstardiga ja ühisstardiga), võistlusjalgratastel aga 25 km maanteeõiduks (ühisstardiga). Samas stardivad ka meesvõitlejad harilikel jalgratastel 50 km maanteeõiduks (üksikstardiga) ja seejärel 20 km krossidistantsile. Võistlusjalgratastel on meestele ühisstart ja neil tuleb katta 75 km. Võistlus igal distantsil toimub eri päeval. Võistkondlikku arvestusse lähevad igal distantsil võistkonna kahe parema võistleja tulemused. Esikoht annab võistkonnale igal distantsil 81 punkti, teine koht 79 punkti jne. Kui keegi arvestusse ei läinud, siis ei sega ta koht punktide arvestust. Punktide summa on jällegi võistkondade paremusjärjestust määravaks teguriks ja selle võrduse korral tuleb tugineda suuremale esi- või paremate kohtade arvule.

Ka võrkpalliväljakud ei jää tühjaks. Siia sõidavad tsooniturniiridel selgunud 4 paremat nais- ja meeskonda, kes kohtuvad üheringilises turniirisüsteemis. Selgitatakse viiest geimist parem. Paremust selgitab punktide võrdsuse korral kahel võistkonnal omavaheline kohtumine, teistel juhtudel nende omavaheliste mängude geimide suhe või punktide suhe.

Lasketiirus proovivad oma täpsust laskurid. Võisteldakse kolmest asendist — lamades, põlvelt ja püsti, à 10 lasku. Relvaks on kõigil väiksekaliibriline vabapüss ja laskemoon igal võistlejal vaba.

Kuidas siis selguvad paremad võistkonnad? Selleks võetakse kokku võistkonna 1 nais- ja 4 meeslaskuri poolt välja lastud silmad, mille võrdsuse korral lahendab olukorra suurem esi- või paremate kohtade arv.

Jalgpallimurul kohtame tsooniturniiridel selgunud 4 paremat meeskonda selgitamas paremust üheringilises turniirisüsteemis. Ka siin võib esineda kergesti võrdne punktide summa. Võrdsuse puhul otsustab paremusjärjestuse kõigepealt omavaheline kohtumine, siis väravate suhe ja lõpuks pendelteatejooks, mis korraldatakse enne võistlust jalgpallivarustuses (11 jalgpalliväljaku pikkust).

Et selgitada neid, kes viivad koju spartakiaadi üldvõitja

rändauhinnad, arvestatakse I grupis 5 parema arvestusliku ala, II grupis 4 parema arvestusliku ala (arvestuslikke alasid on spartakiaadi kavas 7, kuna võrkpall, nais- ja meeskond eraldi, jaguneb kaheks arvestuslikuks alaks) tulemused, kusjuures esikoht annab võistkonnale 20 punkti, teine koht 19 punkti jne. Võrdsete punktide korral määrab paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv arvesseminevatel aladel, selle võrdsuse korral parem koht kergejõustikus, jalgrattaspordis, ujumises või laskespordis.

Väimelas

Siia kogunevad 27.—30. juunini vabariigi põllumajanduslike õppeasutuste õpilased, et selgitada paremad võistlejad ja võistkonnad kergejõustikus, jalgrattaspordis, ujumises, võrkpallis, korvpallis, laskespordis ja jalgpallis ning spartakiaadi üldvõitja. Kergejõustikus, ujumises ja jalgrattaspordis esinevad tehnikumid koguni kahekordsete võistkondadega: neiud ja noormehed (18 a. ja nooremad) ning naised ja mehed (19 a. ja vanemad).

Mida näeme Väimela spordibaasides, staadionil, ujulas, mänguväljakutel, lasketiirul ja Võru—Tartu maanteel? Sirgetes ridades, rivisammul, suunduvad tulevased põllumajanduse spetsialistid staadionile. Suvetuules lehvivad lipud ja loosungid, iga tehnikumi kolonni pead ehib tehnikumi embleem. Kaiguvad tervituskõned, kõrgesse lipuvar-dasse tõuseb võistluste lipp ja kolonnid lahkuvad staadionilt. Mõneks minutiks jääb staadionimuru tühjaks, siis marsivad staadioni otstest väljakule võimlejad. Meie ees rullub lahti üks spordimängude massvõimlemise kavadest.

Massvõimlejaid asendavad kergejõustiklased. Iga tehnikum esineb kergejõustikus kuni 32 võistlejaga, kusjuures igal alal võib võistkond välja panna piiramata arvu võistlejaid, teatejooksudes aga ühe võistkonna. Sõerajal konkureerivad neiud ja naised 100 m, 400 m ja 800 m jooksus, 80 m tõkkejooksus ja 400 m + 300 m + 200 m + 100 m teatejooksus. Noormehed ja mehed võistlevad aga 100 m, 400 m, 800 m ja 1500 m distantsil, võtavad osa 110 m tõkkejooksust ja 800 m + 400 m + 200 m + 100 m teatejooksust. Eraldi võistlustena on noormeestele 3000 m jooks ja 5 km käimine ning meestele 5000 m jooks ja 10 km käimine. Kõigis võistlusklassides on kavas ka kaugus- ja

kõrgushüpe. Noormeestele ja meestele lisandub kolmik- ja teivashüpe. Kõigi võistlusklasside võistlejad lennutavad ka kuuli, ketast ja oda. Naisvõistlejaid näeme startimas veel kolmevõistluses ja meesvõistlejaid viievõistluses. Üks võistleja võib osa võtta teatejooksust ja kolmest individuaalalast, mitmevõistlusest osavõtjaid peale mitmevõistluse ainult ühest alast.

Võistkondlikku arvestusse lähevad igal alal 15 parema individuaalvõistleja ja teatevõistkondade tulemused, kusjuures igal alal, välja arvatud mitmevõistluses ja teatejooksus, esikohale tulnud võistleja eest arvestatakse võistkonnale 16 punkti, teise koha eest 14 punkti jne. Mitmevõistluses ja teatejooksudes annab esikoht 32 punkti, teine koht 28 punkti jne. I spordijärgu täitmine annab 15 lisapunkti ja II spordijärgu täitmine 5 lisapunkti. Suurem punktide summa määrab paremusjärjestuse vanusegruppides ja üldkokkuvõttes. Võrdsete punktide korral otsustab paremusjärjestuse suurem esi- või paremate kohtade arv.

Kui staadion tühjeneb, kogunevad Võru—Tartu maanteele kõigi põllumajanduslike tehnikumide 16-liikmelised jalgratturite võistkonnad. Toimuvad viimased ettevalmistused ja juba rivistuvad võistlejad stardijoone taha. Tõuseb stardilipp ja esimene naisvõistleja rühib võistlusjalgrattal ettepoole. Siin antakse start 20 km üksikstardiga sõiduks naistele. Naisvõistlejad stardivad veel 25 km ühisstardiga sõiduks, meesvõistlejad võistlusjalgratastel 50 km üksikstardiga ja 75 km ühisstardiga sõiduks. Neiud ja noormehed võistlevad harilikel jalgratastel. Neidudel tuleb läbida üksikstardiga ja ühisstardiga 20 km, noormeestel aga üksikstardiga ja ühisstardiga 25 km.

Paremusjärjestus vanusegruppides või jalgrattaspordi võistluste üldkokkuvõttes selgub siis, kui arvestame võistkonnale esikohale tulnud võistleja eest 31 punkti, teise koha eest 29 punkti jne., kusjuures igal võistkonnal lähevad arvesse kahe parema võistleja punktid. Ülejäänud selle võistkonna võistlejad ei sega punktide arvestust antud distantsil. Punktide summa võrdsuse korral otsustab esi- või paremate kohtade arv.

Ei ole veel vaibunud võistluspinevus maanteel, kui juba ujulas kostavad esimesed stardipaugud. Siin esineb iga tehnikum 20-liikmelise võistkonnaga neljas vanusegrupis. Võistluste kavas on 100 m ja 400 m vabalt, 200 m rinnuli, 100 m selili ja 4×100 m vabalt. Võistlejatel on õigus võis-

Kumb neist võidab? Kas Eha Mürsepp või Aili Labi?

telda kahel alal ja teateujumises. Võistkonnale annavad punkte 10 parema võistleja ja teatevõistkonna tulemused igal alal. Tšempionitiitel annab võistkonnale 11 punkti, teine koht 9 punkti jne. Punkte kokku arvestades võib kahel võistkonnal tulla võrdne punktide summa. Nendevahelist paremust selgitatakse suurema arvu esi-, teiste või kolmandate jne. kohtade järgi.

Pinev võistlus käib iga punkti pärast võrkpalliväljakutel. Siin kohtuvad omavahel neljal tsooniturniiril selgitatud

paremad võistkonnad. Tsooniturniiridel teiseks tulnud võistkonnad selgitavad omavahel 5.—8. koha jne. Punkt-punktilt, geim-geimilt areneb võistlus 1.—4. koha selgitamiseks, kus võitja selgitatakse viiegeimilistes mängudes («parem viiest»). Teiste kohtade selgitamiseks toimub võistlus kolmegeimilises mängus («parem kolmest»). Nais- ja meeskondade suuruseks on 10 võistlejat. Kui kaks võistkonda on saavutanud võrdselt punkte, otsustab paremuse nende omavaheline kohtumine. On võimalik, et võrdne arv punkte võib olla koguni kolmel võistkonnal. Sel juhul tuleb võtta appi nende omavaheliste mängude geimide suhe. Kui ka see on võrdne, lahendab olukorra punktide suhe.

Võrkpalliväljakute kõrval on ümbritsetud tihedast pealtvaatajate rõngast ka korvpalliväljakud. Siin kohtuvad üheringilises turniirisüsteemis 1.—4. koha selgitamiseks tsooniturniiride võitjad, 5.—8. koha selgitamiseks tsooniturniiride teised jne. Mees- ja naiskonna suuruseks on 10 võistlejat. Kui mõnel väljakul lõpeb normaalaeg viigilise tulemusega, antakse 5-minutiline lisaaeg, ja viigi korral lisaajal uus lisaaeg kuni esimese korvi saavutamiseni. Kui 1.—4. koha selgitamisel saavutasid kaks võistkonda võrdse punktide summa, on parem see võistkond, kes võitis nende omavahelise mängu. Kui võrdne arv punkte on kolmel võistkonnal, otsustab paremuse nende omavaheliste mängude korvide suhe.

Hommikust õhtuni kajavad staadioni kõrval olevast laske tiirust püssilasud. Muidu ei jõutaks nelja päevaga läbi viia võistlusi tehnikumide 7-liikmelistele (3 nais- ja 4 meeslaskekurit) võistkondadele.

Laskeharjutuseks on kõigile standard 3×10 väiksekaliibrilisest vabapüssist, laskemoon vaba. Siin otsustab võistkondade paremusjärjestuse suurem silmade summa, mis lastakse välja 2 parema nais- ja 3 parema meeslaskuri poolt. Võrdse silmade summa korral sõltub võistkondade paremus parematest kohtadest individuaalses paremusjärjestuses.

Spartakiaadi kavas näeme veel jalgpalli. Siia pääsevad neli tsooniturniiri võitnud 13-liikmelist meeskonda, kes kohtuvad omavahel üheringilises turniirisüsteemis. Kuna jalgpallis võivad kergesti esineda viigilised tulemused, pole harukordne ka punktide võrdsus turniiritabelis. Kui kahel meeskonnal on võrdselt punkte, püüame esmajärjekorras leida lahendust nende omavahelise mängu tulemusest. Viigi korral või kui punkte on võrdselt rohkematel võistkondadel,

on määravaks teguriks värvate suhe. Kui ka see ei otsusta paremust, võetakse appi pendelteatejooks kõigi meeskondade osavõtul, mis toimub jalgpallivarustuses.

Võistlused kolmel spordialal — kergejõustikus, ujumises ja jalgrattaspordis — viiakse läbi kahes vanusegrupis. Nende alade kokkuvõttes selgitatakse võitjad võistkonnad neidude, noormeeste, naiste ja meeste võistlusklassides. Kes tuleb üldvõitjaks ühes või teises vanusegrupis, saame teada, kui liidame nimetatud kolmel spordialal võistkonna poolt kogutud punktid, kusjuures esikoht igal spordialal annab võistkonnale 15 punkti, teine koht 14 punkti jne. Võrdsete punktide korral otsustab paremus suurem esi- või paremate kohtade arv spordialadel antud võistlusklassis.

Kuidas on kulgenud võistlused spartakiaadi üldvõitja nimetuse pärast seni? Kaks esimest spartakiaadi (1950. ja 1951. a.) võitis Antsla Põllumajandustehnikumi võistkond, kaks järgmist (1953. ja 1954. a.) Räpina Aiandustehnikumi võistkond. Viiendal suvespartakiaadil võitis omakorda 1,5-punktilise edumaaga Olustvere Põllumajandustehnikumi ees Jäneda Põllumajandustehnikumi võistkond. Kuuendal suvespartakiaadil oli võidukas Olustvere Põllumajandustehnikumi võistkond. Seitsmendal suvespartakiaadil, mis toimus Väimela vastvalminud spordibaasides, kindlustas endale kodukohas esikoha Väimela Zoo-Veterinaartehnikumi võistkond. Möödunud, kaheksandal suvespartakiaadil, toimus esikoha pärast pinev võistlus. Suurema esikohtade arvuga üksikutel spordialadel võitis üldkokkuvõttes jällegi Väimela Zoo-Veterinaartehnikumi võistkond. Jäneda Põllumajandustehnikumi võistkond jäi teiseks ja Räpina Aiandustehnikumi võistkond kolmandaks. Kes tuleb spartakiaadi üldvõitjaks käesoleval aastal, seda otsustab võistkondade poolt kuuelt paremalt arvestuslikult alalt (arvestuslikke alasid on spartakiaadi kavas 9, kuna nii võrk- ja korvpall jagunevad kaheks arvestuslikuks alaks — nais- ja meeskonnad eraldi) kogutud punktide summa. Esikoht igal arvestuslikul alal annab võistkonnale 15 punkti, teine koht 14 punkti jne. Võrdsete punktide korral määrab paremus suurem esi- või paremate kohtade arv arvesseminevatel aladel, selle võrd- suse korral parem koht kergejõustikus, jalgrattaspordis, ujumises, laskespordis.

Paides

Siia kogunevad 27.—29. juunini 1959. a. Eesti NSV remondi- ja tehnikajaamade, masina-traktorijaamade ja maaparandusjaamade VI suvespartakiaadist ning Eesti NSV sovhooside, põllumajanduslike katsejaamade ja õppemajandite III suvespartakiaadist osavõtjad. Koondvõistkondi lubatakse Eesti NSV RTJ-de, MTJ-de ja MMJ-de VI suvespartakiaadile komplekteerida järgmiselt: kuni 45 sportlast + 1 üldesindaja; sealhulgas kergejõustikus kuni 12 võistlejat, jalgrattureid 3 nais- ja 3 meesvõistlejat, võrkpallureid 8 nais- ja 8 meesvõistlejat, laskureid 3 võistlejat ja mootorisportlasi piiramatu arv. Sovhoosid, põllumajanduslikud katsejaamad ja õppemajandid võivad esineda kõigil spordialadel samasuguste võistkondadega.

Kergejõustikuvõistlused toimuvad Paide staadionil. Naisvõistlejad stardivad 100 m, 400 m ja 800 m jooksus, kaugus- ja kõrgushüppes, kuulitõukes, kettaheites, odaviskes ja 4×100 m teatejooksus. Meesvõistlejatele on kavas 100 m, 400 m, 1500 m ja 5000 m jooks, kaugus- ja kõrgushüpe, kuulitõuge, kettaheide, odavise ja 4×100 m teatejooks. Nii RTJ-de, MTJ-de ja MMJ-de kui ka sovhooside, põllumajanduslike katsejaamade ja õppemajandite suvespartakiaadidel on ühesugune arvestussüsteem, kuigi arvestus toimub eraldi. Võistkond võib igal kergejõustikualal välja panna piiramata arvu võistlejaid, kuid ühel võistlejal ei ole lubatud osa võtta rohkem kui kolmest alast ja teatejooksust. Võistkondlikku arvestusse lähevad igal alal 10 parema individuaalvõistleja ja teatevõistkonna tulemused, kusjuures esikoht igal individuaalal annab võistkonnale 11 punkti, teine koht 9 punkti jne., teatejooksudes esikoht 22 punkti, teine koht 18 punkti jne. Punktide võrdsuse korral kasutatakse paremuse määramisel suuremat esi- või paremate kohtade arvu.

Jalgrattaspordivõistluste kavas on naisvõistlejatele 20 km maanteeõit üksikstardiga ja 25 km maanteeõit ühisstardiga ning meesvõistlejatele 50 km maanteeõit üksikstardiga ja 75 km maanteeõit ühisstardiga. Võistlused toimuvad harilikel jalgratastel. Võistkondade paremusjärjesuse saame kätte nii, et arvestame igal alal igale võistkonnale kahe parema võistleja tulemused, andes esikoha eest alal võistkonnale 101 punkti, teise koha eest 99 punkti jne. Võistkondlikku arvestusse mitteminevad võistlejad punktide

arvestust ei sega. Punktide võrdsuse korral mõnel võistkonnal otsustab nendevahelise paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv.

Üheringilises turniirisüsteemis läbiviidud võrkpallivõistlustel otsustab võistkondade paremuse suurem punktide summa. Mängud toimuvad viiegeimilistena («viiest parem»). Punktide võrdsuse korral kahel võistkonnal antakse paremus omavahelise mängu võitnud võistkonnale. Kui punkte on võrdselt kolmel või rohkemal võistkonnal, otsustab nende omavaheliste mängude geimide suhe, selle võrdsuse korral punktide suhe.

Laskespordivõistlustel on otsustavaks võistkonna 3 liikme poolt standardis 3×10 väljalastud silmade summa. Selle võrdsuse korral suurem esi- või paremate kohtade arv.

Mootorisportivõistlustel stardivad naised 125 sm^3 ning mehed 125 sm^3 ja 350 sm^3 soolomootorratastel. Paremusjärjestus selgitatakse igas masinate klassis 20 parema võistleja poolt saavutatud punktide summa teel, kusjuures esikoht annab võistkonnale 21 punkti, teine koht 19 punkti jne. Punktide võrdsuse korral määrab paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv.

Eesti NSV RTJ-de, MTJ-de ja MMJ-de spartakiaadil lähevad igal võistkonnal üldvõitja selgitamisel arvestusse 3 parema arvestusliku ala (arvestuslikke alasid on spartakiaadi kavas kuus, kuna võrkpall — nais- ja meeskond eraldi — jaguneb kaheks arvestuslikuks alaks) tulemused, kusjuures esikoht ühel või teisel spordialal annab võistkonnale 50 punkti, teine koht 49 punkti jne. Võrdsete punktide korral määrab paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv arvesseminevatel aladel, selle võrdsuse korral parem koht kergejõustikus, mootorisportis, jalgrattaspordis või laskespordis. Eesti NSV sovhooside, põllumajanduslike katsejaamade ja õppemajandite suvespartakiaadil lähevad arvestusse igal võistkonnal 3 parema arvestusliku ala (arvestuslikke alasid on spartakiaadi kavas viis, kuna võrkpall — nais- ja meeskond eraldi — jaguneb kaheks arvestuslikuks alaks) tulemused, kusjuures esikoht spordialal annab võistkonnale 50 punkti, teine koht 49 punkti jne. Võrdsete punktide korral määrab paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv arvesseminevatel aladel, selle võrdsuse korral parem koht kergejõustikus, jalgrattaspordis või laskespordis.

Vändras

Vändra staadion, võrkpalliväljakud, lasketiir ja stardi-finišikoht maanteel on 27.—29. juunini pidurüüs. Siin võistlevad meie vabariigi paremad kolhoosisportlased. 26. juuni õhtupoolikul veerevad autod elurõõmsate noortega Vändra rajooni VS «Jõud» nõukogu hoone ette. Need on Eesti NSV rajoonide paremate kolhooside kehakultuurikollektiivide III suvespartakiaadist osavõtjad. Siia saabub igast rajoonist parim kolhoosi-kehakultuurikollektiiv. Kõik kolhoosid, kes lähetavad siia oma nooruse, on eeskujuks majanduslike ülesannete täitmisel kehakultuuri- ja sporditöös. Nad on spordiühingu «Jõud» juriidilised liikmed ja aitavad igati kaasa kehakultuuri ja spordi arendamisele maal. Kehakultuurikollektiivid on varustatud vajaliku spordiinventari ja -varustusega ja neil on kasutada laialdased spordibaasid. Tänu kolhoosi juhatuse hoolitsusele töötavad neis kolhoosides kehakultuurikollektiivid hästi. Need kehakultuurikollektiivid on läbi viinud oma sisemise suvespartakiaadi, osa võtnud grupispartakiaadist ning rajooni spartakiaadist, korraldavad kolhoosi spordipäevi ja matškohtumisi. Enamik kehakultuurikollektiivi liikmetest kannab Eesti NSV maanoorte I spordimängude normatiivide märki.

Vändrassa lähetavad kolhoosid 42-liikmelised võistkonnad, kelle koosseisus on 10 kergejõustiklast, 3 nais- ja 3 meesjalgratturit, 8 nais- ja 8 meesvõrkpallurit, 3 laskurit ja viiest sitkest raskekaallasest koosnev köieveomeeskond...

Kergejõustikus võib iga võistleja esineda kuni kolmel alal ja teatejooksus. Võistluste kavas on 100 m, 400 m ja 800 m jooks, kaugus- ja kõrgushüpe, kuulitõuge, kettaheide, odavise ja 4×100 m teatejooks naisvõistlejatele ning 100 m, 400 m, 800 m ja 3000 m jooks, kaugushüpe, kõrgushüpe, kuulitõuge, kettaheide, odavise ja 4×100 m teatejooks meesvõistlejatele.

Iga esikohale tulnud võistleja toob võistkonnale 21 punkti, teise koha saavutanud võistleja 19 punkti jne. Teatejooksudes aga annab esikoht 42 punkti, teine koht 38 punkti jne. Punkte saavad siin ainult need võistkonnad, kes tulevad esimesele 20 kohale. Nüüd liidame punktid ja selgub võistkondade paremusjärjestus. Võib juhtuda, et kahel võistkonnal on kogusummas punkte võrdselt. Sel juhul otsustab suurem esi- või paremate kohtade arv.

Jalgrattasõiduvõistlus toimub maanteel harilikel jalgrattastel. Naisjalgratturitele on esimesel päeval kavas 20 km üksikstardiga sõit, meesjalgratturitele aga 25 km üksikstardiga sõit. Järgmisel päeval stardivad naisvõistlejad 20 km ja mehed 50 km ühisstardiga sõidus. Igal distantsil läheb võistkonnal arvesse ühe parema võistleja tulemus. Esikoht annab võistkonnale 40 punkti, teine koht 38 punkti jne. Võistkondlikku arvestusse mitterminevad võistlejad punktide arvestust ei sega. Võistkondade paremuse selgitamiseks on liidetud võistkonna liikmete poolt kõigil distantsidel saavutatud punktid. Punktide summa võrdsuse korral antakse parem koht sellele võistkonnale, kelle liikmed saavutasid suurema esi- või paremate kohtade arvu.

Võrkpallivõistlustele pääsevad tsooniturniiridel parimateks osutunud nais- ja meeskonnad. Mängitakse üheringilises turniirisüsteemis, kusjuures mängud on viiegeimilised («parem viiest»). Kui kahel võistkonnal on punkte võrdselt, otsustab omavahelise mängu tulemus. Kui võrdne punktide summa on suuremal arvul võistkondadel, tuleb võtta appi nende vahel mängitud geimide või punktide suhe.

Laskespordivõistlustel on kavas väiksekaliibrilisest vabapüssist harjutuse standard 3×10 laskmine. Laskemoona valik on vaba. Võistkondlikku arvestusse lähevad kõigi laskurite tulemused, kusjuures paremusjärjestuse määrab suurem silmade summa. Võrdsete silmade summa korral määrab paremusjärjestuse võistkondade liikmete poolt saavutatud suurem esi- või paremate kohtade arv.

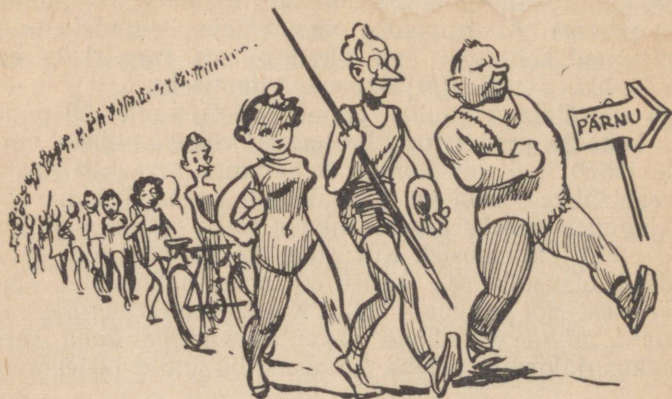
Kõieveovõistluseks on võistkonnad jaotatud alagruppidesse, kus võistlused toimuvad turniirisüsteemis (kolmest veost parem). Alagruppides vastavatele kohtadele tulnud võistkonnad kohtuvad aga üheringilises turniirisüsteemis juba lõpliku paremusjärjestuse selgitamiseks.

Iga spordiala võitmine annab võistkonnale 25 punkti, teine koht 24 punkti jne., kusjuures võistkondlikku arvestusse läheb igal võistkonnal 3 paremat arvestuslikku ala (arvestuslikke alasid on spartakiaadi kavas 6, kuna võrkpall jaguneb kaheks arvestuslikuks alaks — mees- ja naiskond eraldi) tulemused. Kui kahel võistkonnal on punkte võrdselt, otsustab see, kellel on arvesseminevatel aladel rohkem esi- või paremaid kohti. Kui ka see on võrdne, tuleb vaadata, milline võistkond saavutas parema koha kergejõustikus, jalgrattaspordis, laskespordis antud järjekorras.

VIIS PÄEVA PÄRNU

Kes ei tunneks meie vabariigi üht ilusamat linna — Pärnut, paljude haljasalade, parkide ja kauni mererannaga. Suvel saabuvad siia kangelaslinna Leningradi tehaste treialid, Donetsi basseini kaevurid, Tšeljabinski kuulsad valutöölised ja Moskva teaduslikud töötajad veetma oma puhkust ja ravima tervist. Tänavu omandab Pärnu eriti piduliku ilme augustikuu esimestel päevadel. Linn võtab vastu üle kahe tuhande sportlase, kes saabuvad Eesti NSV maanoorte I spordimängude finaalspordimängudele.

Spordimängude raames toimuvad siin spartakiaadi finaalspordimängud 13 spordialal, võimlemispidu, spordiveteranide kokkutulek, matkasportlaste kokkutulek, rahvalike spordialade õhtu, jahi- ja kalameeste kokkutulek ning kehakultuuri- ja spordinäitus.

Pärnu.

Spartakiaadi finaaliveistlustest

Kesksemaks sündmuseks spordimängude finaalpidustuste raames kujunevad spartakiaadi finaaliveistlused. Maanoorte suvespartakiaadil on juba kindlad traditsioonid. 1954. a. saabus Viljandisse I suvespartakiaadile 1127 parimat maaspordlast 34 rajoonist. Veisteldi kergeteistikus, ujumises, vörkpallis, jalgpallis ja VTK mitmeveistluses. Esimese spartakiaadi üldveitjaks tulid vörulased.

Järgmisel aastal toimus Viljandi spordibaasides II maanoorte suvespartakiaad, millest võttis osa 1178 tugevamat maaspordlast. Veistluste programmi kuulusid kergeteistik, ujumine, vörkpall, jalgpall, jalgrattasport, laskmine ja klassikaline maadlus. Seekord lahkusid Viljandist veitjatena tapalased.

1956. aastal kordasid Tapa rajooni sportlased oma eel-

mise aasta saavutust. Võistlejate koguarv oli tõusnud juba 1297-le. Esindatud olid kõik 39 vabariigi rajooni.

1957. aasta juulikuus tuli Viljandisse IV suvespartakiaadile 38 rajoonist ja 2 spordiklubist kokku 1191 võistlejat. Üldvõitjateks tulid kolmandat aastat järjest tapalased. Võistluste programm oli sama mis 1955. ja 1956. aastal.

1958. aasta Viljandi spordibaasidesse kogunes rekordarv osavõtjaid. Kõigi 38 rajooni ja 2 spordiklubi esindajana võttis maanoorte V suvespartakiaadist osa 1628 võistlejat ja 160 massvõimlejat. Võistluste programmis oli kergejõustik, ujumine, jalgrattasport, võrkpall, klassikaline maadlus, jalgpall, laskmine, korvpall, ratsasport, sportlik võimlemine ja jahilaskmine. Esmakordselt tuli spartakiaadi üldvõitjaks Viljandi rajooni võistkond.

Tänavune spartakiaad kujuneb suurimaks nii osavõtjate arvu kui ka võistlusprogrammi poolest. Iga rajoon või spordiklubi võib finaolvõistlustele saata 122 sportlast 13 spordialal. Võistkondi lubatakse komplekteerida järgmiselt: kergejõustikus 15 võistlejat, ujumises 8 võistlejat, jalgrattasportis 10 võistlejat, võrkpallis 8 nais- ja 8 meesvõistlejat, klassikalises maadluses 12 võistlejat (igas kehakaalus 1 võistleja), jalgpallis 14 meest, laskmises 1 nais- ja 4 meesvõistlejat, ratsasportis 5 võistlejat, sportlikus võimlemises 4 nais- ja 4 meesvõistlejat, korvpallis 9 nais- ja 9 meesvõistlejat, jahilaskesportis 3 võistlejat. Esmakordselt on spartakiaadi kavva võetud mootorisport, milles igast rajoonist ja spordiklubist võib võistelda 1 nais- ja 4 meesvõistlejat. Kaasaegses kolmევõistluses võib rajooni või spordiklubi esindada 3 võistlejat. Seega on võistlusprogramm huvitav ja mitmekülgne nii osavõtjatele kui pealtvaatajatele. Meenutagem veel seda, et maasportlaste ridadesse kuuluvad sellised tuntud sportlased, nagu kergejõustiklased NSV Liidu meistersportlased Helgi Kivi, Arvi Lopato, I järgu sportlane Heldur Uusen, jalgratturid NSV Liidu meistersportlased Einar Sander ja Herbert Rand, I järgu sportlane Ülo Jänes, maadlejad NSV Liidu meistersportlased Arnold Loorits ja Hans Unt, I järgu sportlased Endel Pull ja Feliks Kallari ja paljud teised. Raske oleks siin üles lugeda kõiki neid, kes ründavad tšempionitiitlit. Võib veendunult öelda, et tänavune spartakiaad kujuneb konkurentsitihedamaks kui eelnenud.

Kergejõustikus stardivad naised 100 m, 200 m, 400 m, 800 m jooksus, 80 m tõkkejooksus ja 4×100 m teatejooksus,

Lembit Sauer, NSV Liidu meistersportlane Arvi Lopato ja külisvõistleja I. Kolang (Läti NSV) Eesti NSV maanoorte V suvespartakiaadil.

kõrgushüppes, kaugushüppes, kuulitõukes, kettaheites, oda- ja granaadiviskes. Selgitatakse maanoorte parimad ka viievõistluses.

Meestele toimuvad peale eespool loetletud alade (välja arvatud 80 m tõkkejooks ja viievõistlus) võistlused 1500 m, 5000 m ja 10 000 m jooksus, 3000 m takistusjooksus, 110 m tõkkejooksus, 10 km käimises ja 4×400 m teatejooksus, kolmikhüppes, teivashüppes ja vasaraheites. Selgitatakse ka parimad kümnevõistlejad.

Kaks viimast aastat hoidis kergejõustikus liidripositsiooni enda käes Orissaare rajoon. Vahelduva eduga järgnesid Rapla, Põltsamaa, Tapa ja Antsla rajoonide võistkonnad. Orissaare rajooni spordiau kaitsesid NSV Liidu meistersportlane Arvi Lopato ja I järgu sportlane Henno Sepp. Käesolevatel võistlustel stardivad nad Kingissepa rajooni eest. Kui kaasa arvata veel NSV Liidu meistersportlane Helgi Kivi, kes töötab Kingissepa Keskkooli kehalise kas-

vatus e õpetajana, ja teised, siis on üheks esikoha pre-tendiks kergejõustikus kahtlemata Kingissepa rajoon.

Missugusteks võivad kujuneda individuaaltagajärjed? Kuulitõukes üllatas mullu Kallaste võistleja Heldur Uusen, kes Eesti NSV maanoorte suvespartakiaadil saavutas esi-koha 15.27-ga ja NSV Liidu maanoorte spartakiaadil Stav-ropolis 15.52-ga. Elvalase Madis Ainso areng vasaraheites 1958. a. (49 meetrit 57 meetrile) on samuti paljutõotav. Meie sprinteritest tuleks nimetada peale A. Lopato veel Lembit Sauerit ja Hillar Ellerit Hiiumaalt. Naiste kõrgus-hüppes kuulub Helgi Kivi oma 1.65-ga kahtlemata NSV Liidu parimate hulka. Naiste kuulitõuke- ja kettaheiteringis loodame näha mitmekordset maanoorte tšempioni Juta Oja-maad. Tõrvalane Neeme Kiidli lennutas mullusel sparta-kiaadil oda 65.55. Kindlasti pole ta oma viimast sõna veel öelnud. Kergejõustikus näeme võistlemas ka vennasvabarii-kide paremaid maasportlasi.

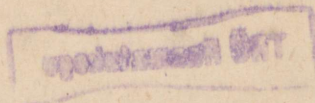
Spartakiaadi finaalvõistlustele jalgpallis pääseb tänavu kuus paremat meeskonda, kes selguvad alagrupi mängu-des. 1958. a. toimunud V suvespartakiaadil tuli maanoorte meistriks Türi rajooni meeskond, kes võitis finaalmängus ETKVL TSK meeskonna 3:2. Järgnesid Antsla, Jõgeva ja Mustvee rajoonide meeskonnad.

Ka korvpall on maanoorte seas leidnud viimastel aastatel laialdase leviku. Olgu märgitud, et 1958. aastal võttis esi-võistlustest osa 11 naiskonda ja 18 meeskonda. Sparta-kiaadi finaalvõistlustel osutusid parimateks «korviküttideks» Võru rajooni naised ja ETKVL TSK mehed.

Veel laialdasem levik on võrkpallil. Vaevalt leidub sellist kehakultuurikollektiivi, kus puhketundidel ei mängita võrk-palli. 1958. a. maanoorte esivõistluste sarjas tulid 32 nais-konna hulgast esikohale viljandlased, kellele järgnesid K.-Nõmme ja Antsla. 34 meeskonna hulgast kindlustas endale esikoha V.-Maarja rajooni esindus Kingissepa ja Viljandi meeskondade ees.

Spordimängude raames toimuvatele finaalvõistlustele nii korv- kui võrkpallis pääseb alagruppidest 6 nais- ja 6 mees-konda.

Ka mootorisport on aastast aastasse muutunud maanoorte seas üha populaarsemaks ning köitnud tuhandeid noori ja vanu. Iseseisvad motoklubid on moodustatud Abjas, Rak-veres, Raplas, V.-Maarjas ja mujal. Kuid seda julgust ja vastupidavust nõudvat spordiala harrastatakse ka teistes

rajoonides. Möödunud aastal Paides toimunud motokrossi esivõistlustel saavutas parima tulemuse 125 cm³ masinate klassis põlvalanna Helgi Siirak, kes edestas isegi samas masinateklassis võistelnud parimat meesvõistlejat Paul Vösastikku. 350 cm³ masinate klassis võitis Harju rajooni võistleja Erich Priimägi. Järjekordselt kohtub maasportlaste paremik käesoleva aasta augustikuu algul Pärnus. Motokrossis stardivad «võrridel» nii naised kui mehed. Edasi näeme krossirajal võistlemas mehi 350 cm³ masinateklassis ja 750 cm³ külgkorviga masinate klassis.

Vähem huvi ei paku ka jalgratturid. NSV Liidu meistersportlased Herbert Rand, Einar Sander ja Asta Lauri, Ülo Jänes, Eha Mürsepp, Evi Müül, Kalju Koch ja Osvald Mõttus on oma tublide sportlike tulemuste kaudu laialt tuntud. Spordiühingu «Jõud» jalgratturid on esinenud edukalt ka vabariiklikel võistlustel. V maanoorte suvespartakiaadil tulid jalgrattaspordis Elva ja Jõgeva rajoonide ees üldvõitjaks viljandlased.

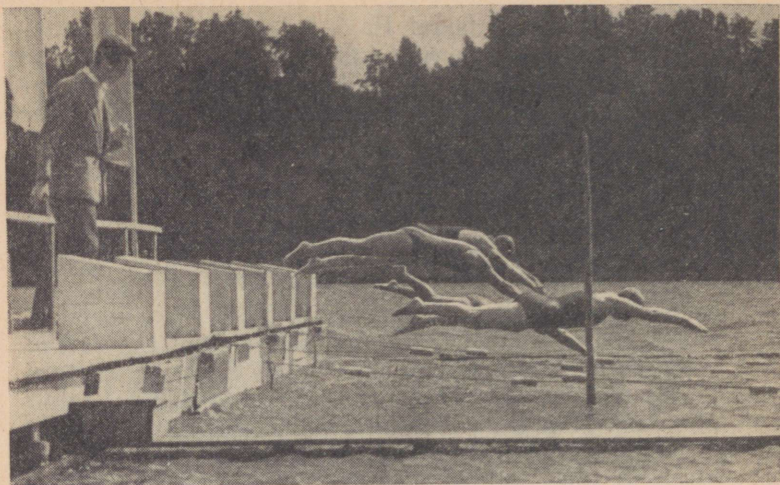
Käesolevatel finaalvõistlustel näeme naisi võistlemas harilikel jalgratastel — üksikstardiga 20 km distantsil ja ühisstardiga 25 km distantsil. Võidusõidujalgratastel läbitakse 25 km üksik- ja ühisstardiga.

Meestele toimub võistlus harilikel jalgratastel 20 km krossis ja 50 km maanteeõidus ühisstardiga ja üksikstardiga. Samade startidega läbitakse 50 ja 100 km ka võidusõidujalgratastel.

«Kes on Feliks Rannamees?» — «Paide rajooni Valgmaa-nimelise kolhoosi esimees ja paremaid maanoorte ratsasportlasi.» vastate teie. Õigel Samas kolhoosis töötab tallimehena tuntud ratsasportlane Paul Kard. Kuid kas ainult mehed. Tuletagem meelde, et möödunud aastal Viljandi suvespartakiaadil tuli maanoorte tšempioniks mitmevõistluses Evi Enno, jättes Feliks Rannamehe teiseks. Võistkondadest tulid esimesteks paidelased. Järgnesid Jõgeva ja Tartu rajooni ratsasportlased. Võib arvata, et ka spordimängude raames toimuvatel spartakiaadi finaalvõistlustel annavad need tublid ratsasportlased oma parima. Võistkondlike aladena läheb arvesse mitmevõistlus, kahevooruline takistussõit ja 1200 m võidusõit. Individuaalaladena toimub raskema klassi takistussõit, valiktakistussõit ja lahkumistakistussõit.

Pärnus proovitakse oma kiirust ja vastupidavust ka vees. Kahjuks ei ole meie ujujad suutnud seni midagi silmapaist-

Eesti NSV maanoorte V suvespartakiaadi ujumisvõistlustelt.

vat pakkuda. Möödunud aastal esinesid teistest edukamalt tõrvalased, viljandlased ja tartlased. Ujumisvõistluste kavas on tänavu naistele 100 ja 400 m vabalt, 200 m rinnuli, 100 m selili, 100 m liblikujumine ja 4×100 m vabalt teateujumine. Meestele on sama kava, ainult teateujumise distantsiks on 4×200 m.

Sportlik võimlemine võeti spartakiaadide kavva esmakordselt 1958. aastal. Osavõitjaid oli 14 rajoonist ja spordiklubist. Ülekaaluka võidu saavutasid Türi võimlejad, kogudes üldsummas 1173,9 punkti. Suure-Jaani rajooni võimlejad saavutasid teise koha. Kolmandale kohale tulid valgalased. Pärnus proovitakse võimeid nii rööbaspuudel, kangil, hobusel, poomil kui mitmevõistluses. Nais- ja meesvõimlejad esinevad I, II ja III järgus ning noored noorte I ja II järgus.

Meie vabariigi maadlusporti traditsioonid on vanad. Georg Lurich, Kristjan Palusalu ja NSV Liidu teeneline meistersportlane Johannes Kotkas on andnud suure panuse nende traditsioonide säilitamiseks. Meenutagem siinjuures, et mullu Stavropolis toimunud NSV Liidu maanoorte II spartakiaadil tuli vabariigi meeskond klassikalises maadluses Vene NFSV järel hinnatavale II kohale, vabamaadle-

jad aga kaheksandale kohale. Individuaalselt tulid üleliidulisteks maanoorte tšempionideks klassikalises maadluses NSV Liidu meistersportlased Arnold Loorits ja Hans Unt, vabamaadluses Feliks Kallari ja Harald Mägi. «Rammumeeste» kantsiks on kujunenud Märjamaa, Tapa ja Viljandi rajoonid. Pärnus võtab spartakiaadi finaalvõistlustest osa kogu meie klassikalise maadluse paremik, et viie päeva jooksul selgitada tšempionid kõigis kehakaaludes.

Finaalvõistluste kavas on laskmine. Laskurid proovivad oma täpsust 50 m distantstil väiksekaliibrilisest vabapüssist (standardid 3×20 ja 3×40 lasku) ning väiksekaliibrilisest püstolist laskmises (30 lasku). Jahilaskesportlased «kõmmutavad» aga kahest rauast nii kaarrajalt kui kohalt 25 ja 50 märgile.

Kaasaegset kolmevõistlust harrastati maanoorte seas seni vähe. Nüüd aga on ka see spordiala lülitatud spartakiaadi kavva. Kolmevõistlustesse kuuluvad laskmine väiksekaliibrilisest vintpüssist, ujumine ja murdmaajooks.

Selline on üldjoontes spordimängude raames toimuva spartakiaadi finaalvõistluste kava.

Spordisõbrad on muidugi huvitatud, kuidas toimub paremuse arvestamine igal spordialal ja spartakiaadi finaalvõistluste üldvõitja selgitamisel.

Kergejõustikus võib iga võistleja võtta osa kolmest alast ja teatejooksudest. Igal alal lähevad võistkondlikku arvestusse 15 parema individuaalvõistleja ja teatevõistkonna tagajärjed. Seejuures arvestatakse punkte järgmiselt. Igal individuaalalal, välja arvatud naiste viievõistlus ja meeste kümnevõistlus, annab esikoht võistkonnale 16 punkti, II koht 14 punkti, III koht 13 punkti jne. Naiste viievõistluses ja meeste kümnevõistluses, samuti teatejooksudes, arvestatakse võistkonnale esikoha eest 32 punkti, II koha eest 28 punkti, III koha eest 26 punkti jne. Pilt kujuneb seega järgmiseks. Kui võistleja saavutab 100 m jooksus esikoha, toob ta sellega võistkonnale 16 punkti, jääb ta aga 15. kohale, saab võistkond ainult ühe punkti. Kui aga sama võistleja täidab NSV Liidu meistersportlase normi, saab võistkond lisaks 30 punkti, I spordijärgu täitmise eest 20 punkti. Juhul kui võistleja ületab spordiühingu rekordi, saab võistkond täiendavalt veel 10 punkti. Nüüd summeeritakse arvesseminevate võistlejate poolt saavutatud punktid. Suurem punktide summa määrab kergejõustiku võistkondliku paremusjärjestuse. Kui aga punkte on kahel võistkonnal

võrdselt, otsustab paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv.

Jalgpalli finaolvõistlused algavad 11×100 m pendelteatejooksuga. Meeskonnad jagatakse loosimise teel kahte alagrüppi, kus võistlused toimuvad üheringilises turniirisüsteemis. Võidu korral saab meeskond 2 punkti, viigi korral 1 punkti ja kaotuse korral 0 punkti. Suurem punktide summa määrab alagrüppide võitjad. Kui aga punkte on võrdselt, määrab paremuse värvate suhe ja selle võrdsuse korral pendelteatejooksus saavutatud parem koht. Finaalis selgitatakse esimene ja teine koht alagrüppides võitjateks tulnud meeskondade vahel. III ja IV koha selgitab alagrüppides teisele kohale tulnud meeskondade omavaheline kohtumine, V ja VI koha aga alagrüppides III kohale tulnud võistkondade omavaheline kohtumine. Viigi korral antakse lisaaeg 15 + 15 min. Kui ka nüüd ei selgu võitja, otsustab paremuse finaaltorniiri eel toimunud pendelteatejooks.

Võrkpallis selgitavad kuus finalisti omavahelise paremuse üheringilises turniirisüsteemis viiegeimilistes mängudes, kusjuures võit annab ühe punkti, kaotus null punkti. Saavutatud punktide summa määrabki võistkondade paremusjärjestuse. Võrdsete punktide korral kahel võistkonnal otsustab paremuse nende omavahelise kohtumise tulemus. Kui aga mitmel võistkonnal on võrdselt punkte, otsustab paremuse nende võistkondade omavaheliste mängude geimide suhe. Selle võrdsuse korral — punktide suhe.

Korvpallis toimub võrkpalliga analoogiline arvestus. Kui kahel võistkonnal on võrdselt punkte, määrab paremuse nende omavahelise kohtumise tulemus. Kui aga rohkem kui kaks võistkonda saavutavad võrdselt punkte, otsustab paremuse nende omavaheliste kohtumiste korvide suhe.

Mootorisportdis läheb võistkondlikku arvestusse igas masinaklassis 15 paremat individuaaltagajärge. Seejuures annab esikoht 18 punkti, II koht 15 punkti, III koht 13 punkti, IV koht 12 punkti jne. Arvesseminevate individuaalvõistlejate poolt saavutatud punktide summa määrabki võistkondliku paremusjärjestuse.

Jalgrattaspordis määravad individuaaljärjestuse võistlejate poolt saavutatud ajad. Võistkondlikku arvestusse aga lähevad igal võistkonnal kahe parema võistleja ajad. Need ajad liidetakse ja väiksem aegade summa määrab võistkondliku paremuse antud distantsil. Juhul kui mõnel võistkonnal puudub arvestusse minev võistleja, loetakse

Pendelteatejooks jalgpallimeeskondade vahel.

võistkonnale antud distantsil viimaseks jäänud võistleja aeg + viis karistusminutit. Kui aga antud distantsil ei lõpeta võistlust ükski võistkonna liige, saab võistkond 0 punkti. Antud distantsil esikohale tulnud võistkonnale arvestatakse nüüd 28 punkti, II koha eest 26 punkti, III koha eest 25 punkti jne. Kui võistleja täitis NSV Liidu meistersportlase normi antud distantsil, saab võistkond 30 lisapunkti, I spordijärgu täitmise puhul 15 lisapunkti ja spordiühingu parema tulemuse ületamise eest 5 lisapunkti. Jalgrattaspordis määrab võistkondliku paremusjärjestuse kõigil distantsidel saavutatud suurem punktide summa. Võrdsete punktide korral otsustab paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv.

Kuidas arvestatakse paremust ratsaspordivõistlustel? Märgiksime kõigepealt, et mitmevõistluses lähevad kolmest võistlejast arvesse kahe võistleja tagajärjed, kahevoorulises

takistussõidus neljast võistlejast kolme võistleja tagajärjed ja 1200 m võidusõidus kahe parema võistleja tulemused. Et selgitada võistkondade paremusjärjestust, summeeritakse nii mitmevõistlustes kui ka kahevoorulises takistussõidus arvesseminevate võistlejate karistuspunktid, 1200 m võidusõidus aga ajad. Väiksem karistuspunktide ja aegade summa määrab võistkondade paremusjärjestuse antud võistluselal, kusjuures esikoht annab 28 punkti, II koht 26 punkti, III koht 25 punkti jne. Kõigil aladel saavutatud suurem punktide summa määrab võistkondade paremusjärjestuse ratsaspordis. Kui mõnel alal on võistkonnal arvesseminevate võistlejate arv väiksem kui võistlusjuhend ette näeb, siis võistkonna tagajärge ei arvestata. Juhul kui arvesseminev võistleja katkestab võistluse või langeb mõnel põhjusel võistlusest välja, arvestatakse võistkonnale mitmevõistluses punkte järgmiselt: kui viimaseks jäänud võistleja on n. ö. plusspunktides, 0 punkti; kui aga viimaseks jäänud võistleja on n. ö. miinuspunktides, siis viimase koha punktid + 20 miinuspunkti. Kahevoorulises takistussõidus saab võistkond viimase koha punktid + 20 punkti ja 1200 meetri võidusõidu viimase koha aeg + 1 minut.

Laskespordis otsustab võistkondliku paremusjärjestuse ühe nais- ja nelja meesvõistleja poolt väljalastud suurem silmade kogusumma. Võrdsete silmade korral otsustab paremuse suurem esi- või paremate kohtade arv.

Jahilaskespordilastel on sama paremuse arvestamise süsteem. Siin loevad aga tabamused. Võistlejatel tuleb lasta 2 harjutust. Üldine paremusjärjestus selgitatakse 3 võistleja poolt mõlemas harjutuses saavutatud suurema tabamuste kogusumma järgi.

Ujumises on igal võistlejal lubatud võistelda kahel distantsil ja teateujumises. Rajooinõukogu või spordiklubi võib igal alal välja panna 2 võistlejat, teateujumises aga ühe mees- või naiskonna. Võistkondlikku arvestusse lähevad igal distantsil ja teateujumises 10 paremat tagajärge. Seejuures toob esikohale tulnud võistleja võistkonnale antud distantsil 11 punkti, teise koha puhul 9 punkti, kolmanda koha puhul 8 punkti jne. Teateujumises arvestatakse punkte vastavalt 22, 18, 16 jne. Kui võistleja täitis I spordijärgu nõuded, saab võistkond 10 lisapunkti, II spordijärgu eest 5 lisapunkti. Spordiühingu rekordi eest antakse võistkonnale 7 lisapunkti.

Et selgitada üldvõitja ujumises, summeeritakse arvesse-

minevate võistlejate poolt saavutatud punktid. Suurem punktide summa määrab paremusjärjestuse.

Maadlusvõistlused toimuvad 6 kaotuspunkti süsteemis. Seejuures annab seljakaotus, samuti töökaotus 7- ja rohke-
mapunktilise kaotuse puhul 4 kaotuspunkti, töökaotus 3 kaotuspunkti, viik 2 kaotuspunkti, töövõit 1 kaotuspunkti ja seljavõit 0 kaotuspunkti. Võistleja, kes on saanud 6 kaotuspunkti, peab edasivõistlemisest loobuma. Parema võistkonna selgitamiseks summeeritakse meeskonna liikmete poolt kõigis kehakaaludes saavutatud punktid, kusjuures esikoht annab igas kehakaalus 28 punkti, teine koht 26 punkti, kolmas koht 25 punkti jne.

Võimlejal tuleb igas järgus täita arvestusnormid. Kui I spordijärgus võistlev võimleja täidab arvestusnormi ja tuleb punktide summaga esikohale, loetakse ta absoluutseks meistriks. Arvestusnormi mittetäitmisel loetakse absoluutseks meistriks II järgus esikohale tulnud ja arvestusnormi täitnud võistleja. Võistkondlik paremus saadakse kõigi võistlejate poolt saavutatud tulemuste korrutamisel vastava järgu raskuskoefitsiendiga ja saadud tulemuste liitmise teel.

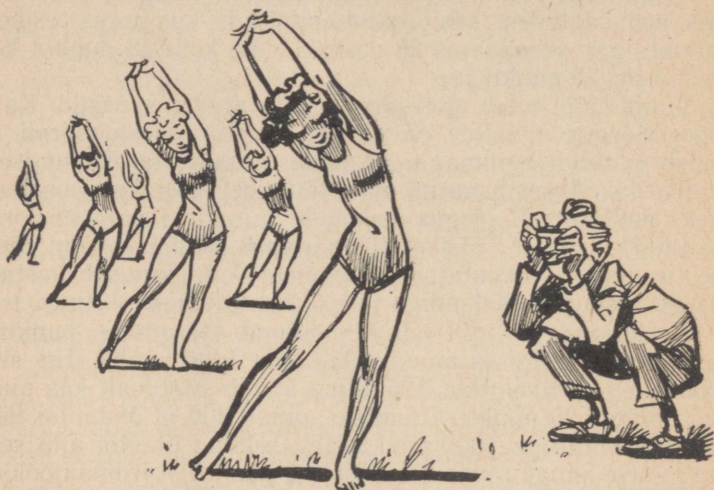
Kaasaegses kolmevõistluses toimub järgmine punktide arvestus. Laskmises annab 195 silma 1000 punkti. Iga silm rohkem või vähem kui 195 silma annab vastavalt kas pluss või miinus 20 punkti. Ujumises annab 300 m distantsi läbimine 4 minutiga 1000 punkti. Iga sekund üle või alla selle tagajärje annab pluss või miinus 5 punkti. Murdmaajooksus annab 4000 meetri läbimine 15 minutiga 1000 punkti. Iga sekund ühele või teisele poole annab vastavalt kas 3 pluss- või miinuspunkti. Kolmel alal saavutatud suurem punktide kogusumma määrab paremusjärjestuse. Võistkondliku paremuse selgitamiseks tuleb summeerida kolme võistleja poolt saavutatud punktid.

Kuidas aga määratakse kindlaks spordimängude raames toimuva spartakiaadi finaalvõistluste üldvõitja?

Et üldse pretendeerida sellele austavale kohale, peavad võistkonnad osa võtma vähemalt viiest arvestuslikust alast, milliseid on spartakiaadi finaalvõistluste kavas üldse 15 (korv- ja võrkpall arvestatakse arvestusalana eraldi naistele ja meestele). Iga arvestusalal saavutatud esikoht annab võistkonnale 27 punkti, teine koht 26 punkti, kolmas koht 25 punkti jne. Üldvõitja selgitatakse 9 parema arvestusliku ala eest saavutatud suurema punktide kogusumma järgi.

Massvõimlemise pidu

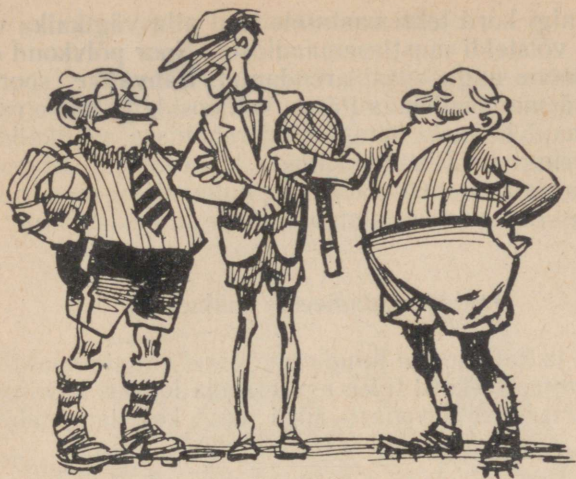
Pärnu staadionil valitseb keskööni valgus. Prožektorid paiskavad võimsaid valgusvihke staadionimurule. Siin toimub suur võimlemispidu. Ligemale tuhat noort vabariigi rajoonidest ja Pärnu linnast annavad kaks tundi kestva sisuka kava, mille autoriteks on vabariigi paremad kunstilise võimlemise pedagoogid — H. Preikoch, I. Mikko,

M. Aguraiuja, M. Plink jt. Pealtvaataja pilku paelub rajoonide koondrühma poolt esitatav vabakava, mida juhatab M. Aguraiuja. Põllumajanduslike õppeasutuste koondrühma esituses näeme harjutusi rõngastega. Pärnu lapsed M. Plinki juhtimisel esitavad harjutusi lipukestega. Rühm vaheldub rühmaga. Siis katkeb hetkeks valgus. Selle süttimisel näeme vabariigi paremaid võimlejaid esitamas harjutusi riistadel. Sisukas ja meeldejääv õhtu.

Spordiveteranide õhtu

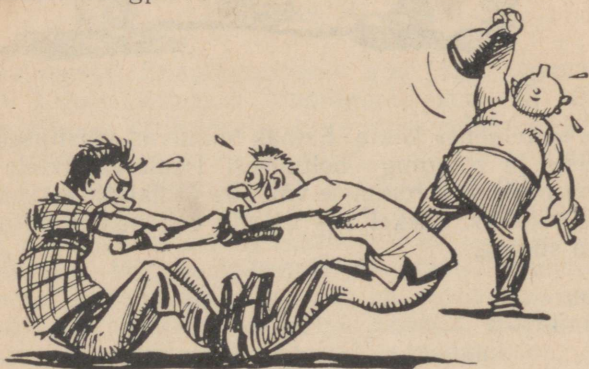
Kas me tunneme kõiki neid, kes aastakümneid tagasi tulvasid noorusest ja jõust ja nii mitmedki korrad kaitsesid valla või maakonna spordiau. Tol ajal olid võimalused spor-

diga tegelemiseks küllaltki piiratud. Kuid tublid tagajärjed ei jäänud tulemata. Spordiveteranide õhtul laseme neid jutustada oma mälestusi huvitavatest sportlikest kohtumistest ja saavutustest. Sisuka kontserdi annavad spordiveteranidele Pärnu linna paremad isetegevuskollektiivid. Päeval aga toimub Võru ja Pärnu rajooni jalgpalliveteranide sõpruskohtumine.

Rahvalike spordialade õhtu

Vähe leidub neid, kes noorusaastatel poleks proovinud oma rammu sangpommi rebimises või võistelnud köieveos.

Nii mõnigi kord tehti vastasele tuul alla vägikaika vedamises või võisteldi mustlasemaadluses. Noor põlvkond on neid traditsioone auga edasi arendanud. Rahvalike spordialade õhtul näeme võistlemas Pärnu kolhooside ja teiste rajoonide kangemaid jõumehi sangpommi rebimises, vägikaika vedamises, ringist välja lükkamises, köieveos jm. Ei puudu ka sellised alad, nagu karkudel ja kotis võidujooks, mustlase-maadlus jne. Samas toimub võitjate autasustamine.

Jahi- ja kalameeste kokkutulek

Jahi- ja kalameeste jutud on võitnud endale laialdase kuulajaskonna. Seekord tuleb aga esitada lookesi kavalast jänesest ja targast ahvenast žürii ees, kes langetab otsuse

parima «jutumehe» kohta. Samas toimuvad võistlused kalapüüdmises ja spinningu heitmises. Pealtvaatajatele pakuvad lõbu posti otsa ronimise võistlus ja palgilt kotiga maha löömise võistlus. Lõkkel aga valmib «uhhaa» ja õhtu lõpeb maitsva supiga.

Matkasportlaste kokkutulek

«Missugust meelelahutust võiksid pakkuda matkasportlastele?» kahtleb lugeja. Lähme siis ja vaatame. Juba eemalt paistab silma suur lõkketuli, mille ümber istub arvukas matkasportlaste pere. Ei, istumisega see kokkutulek ei lõpe. Just praegu kutsub kohtunik võistkondi köieveoplatsile. Kuid mis see siis on? Võistlejate kätte ulatatakse 1 meetri pikkune

köiejupp. Ei, eksitust siin ei ole — ikkagi köievedu. Kummasegi otsa asub 3 mees- ja 2 naisvõistlejat. Edasi toimuvad meie ees sellised üritused, nagu matkasportialane teatejooks, potilöömine, «täpsusasimuut», «kompveki võtmine» jne. Samas viiakse läbi telgipüstitamise demonstratsioonvõistlus. Kokkutulek lõpeb matkasportlaste isetegevuskontserdiga ja seltskondliku osaga.

Kas teate, et...

spordimängude finaalspidustuste ajal on organiseeritud Pärnus näitus. Arvukad diagrammid annavad ülevaate VTK-märklaste, järgusportlaste ja ühiskondliku kaadri ettevalmistamise käigust spordiühingus. Spordimeisterlikkuse olukorda peegeldavad rekordi- ja edetabelid. Sisukad fotovitriinid jutustavad maanoorte spordielust. Paremad rajooni-nõukogud ja kehakultuurikollektiivid esinevad siin oma väljapanekutega. Näituse külastajal on võimalik tutvuda ka kaasaegse spordiinventariga, mis on antud maaspordlaste kasutada. Vitriinidesse on välja pandud spordimängude finaalspordivõistluste auhinnad, diplomid ja medalid.

Spordimängude lõpetamine

Viibime koos külalistega järjekordselt staadionil, kus toimub võitjate autasustamine ja Eesti NSV maanoorte I spordimängude pidulik lõpetamine. Finaalvõistluste tulemuste paremusjärjekorras on üles rivistatud rajoonide ja spordiklubide võistkonnad. Pealtvaatajate pilke paeluvad 18 karikat, nende seas suur üldvõitja karikas, mille möödunud aastal omandas esmakordselt Viljandi rajooni võistkond.

Samas näeme hulgaliselt vimpleid, diplomeid ja eriauhindu. Tseremoonia algab. Kõlab spordimängude signaal. Peakohtunike kolleegium kuulutab välja tulemused. Spordimängude spartakiaadi üldvõitjale omistatakse «Eesti NSV maanoorte I spordimängude spartakiaadi üldvõitja» nimetus. Teda autasustatakse üldvõitja rändkarikaga ja I järgu diplomiga, II ja III kohale tulnud võistkondi autasustatakse vastavalt II ja III järgu diplomi ja vimpliga. Samuti autasustatakse IV—VI kohale tulnud võistkondi diplomitega.

Igal spordialal esikohale tulnud võistkonnale omistatakse «Eesti NSV maanoorte I spordimängude võitja» nimetus vastaval spordialal ja võistkonda autasustatakse I järgu diplomi ning rändkarikaga, II ja III kohale tulnud võistkondi autasustatakse vastava järgu diplomiga.

Seejärel antakse rändkarikas võistkonnale, kelle koosseisus võistles kõige rohkem kolhooside, sovhooside ja RTJ-ide sportlasi.

Väärtuslike eriauhindadega autasustatakse veel iga spordiala parimat nais- ja meesvõistlejat.

Aga individuaalvõistlejad? Ka neid pole unustatud. Nende autasustamine toimub vahetult iga spordiala lõppedes. Esikohale tulnud individuaalvõistlejatele, teatevõistkondade ja võistkondade liikmetele omistatakse nimetus «Eesti NSV maanoorte 1959. a. meister» ja autasustatakse spordimängude medali ja I järgu diplomiga, II ja III kohale tulnud autasustatakse spordimängude medali ja vastava järgu diplomiga.

Autasustamine on lõppenud. Värsked tšempionid sammuvad lipuvarda juurde. Hümnihelide saatel langeb lipp. Toimub osavõtjate võidumarss. Eesti NSV I maanoorte spordimängud on lõppenud.

Õhtul toimub aga võitjate ball. Valsihelid vahelduvad kontserdipaladega. Serpentiinid, konfetid, seltskondlikud mängud. Tänapäevane õhtu on korraldatud nendele, kes tulid välja võitjatena viis päeva kestnud tihedast finaalvõistlusest.

SISUKORD

Kiiremini! Kõrgemale! Kaugemale!	3
Eesti NSV maanoorte I spordimängude juhtijad ja korraldajad	5
Tutvuge Eesti NSV maanoorte I spordimängude embleemi, märkide ja medalitega	8
Nii kulgevad spordimängud	10
Kõik spordimängude märginormatiive sooritama!	14
Eesti NSV maanoorte I spordimängude märginormatiivid	17
Spordimängude üritustest...	28
... kehakultuurikollektiivides	28
... kehakultuurikollektiivide gruppides	29
... rajoonides ja spordiklubides	30
VS «Jõud» rajoonide gruppide II kevadspartakiaadid	32
Kooperatiividele, põllumajanduslikele õppeasutustele, remondi- ja tehnikajaamadele, sovhoosidele ja kolhoosidele	34
Valgas	34
Väimelas	37
Paides	42
Vändras	44
Viis päeva Pärnus	46

«I СПОРТИВНЫЕ ИГРЫ
СЕЛЬСКОЙ МОЛОДЕЖИ ЭСТОНСКОЙ ССР»

Обложка В. Варе

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Toimetaja E. Teemägi

Kunstiline toimetaja H. Vitsur

Tehniline toimetaja M. Aardma

Korrektorid M. Sepp ja P. Hiie

Ladumisele antud 24. III 1959. Trükkimisele antud 25. IV 1959. Paber 54×84, 1/16. Trükipoognaid 4. Formaadile 60×92 kohaldatud trükipoognaid 3,28. Arvutuspoognaid 3,26. Trükiarv 4000. MB-04200. Tell. nr. 2195. Trükikoda «Kommunist», Tallinn, Pikk tn. 2.

Hind rbl. 1.—

Rbl. 1.—

A
A-22523

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00359294 8